

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI**

Türkiye Bankalar Birliği Sunumu

Erdem Başçı
Başkan

06 Nisan 2015
Ankara

Özet: Makroekonomik Görünüm ve Para Politikası

- Uygulanan temkinli para ve maliye politikaları ile alınan makroihtiyati önlemler enflasyonu, özellikle çekirdek enflasyon göstergelerini olumlu yönde etkilemektedir.
- Küresel piyasalardaki belirsizlikler ve gıda fiyatlarındaki artışlar para politikasındaki temkinli yaklaşımın sürdürülmesini gerektirmektedir.
- Gıda Komitesi'nin alınmasını önereceği önlemler gıda enflasyonunun düşürülmesine ilave katkı sağlayacaktır.

Özet: Makroekonomik Görünüm ve Para Politikası

- Dış ticaret hadlerindeki olumlu gelişmeler ve tüketici kredilerinin ılımlı seyri cari dengedeki iyileşmeyi desteklemektedir. Dış talep zayıf seyrini korurken iç talep büyümeye ılımlı düzeyde katkı vermektedir.
- Bankalarımızın dış borçlanma vadelerini uzatmaya devam etmeleri istikrarlı büyüme açısından faydalı olacaktır.

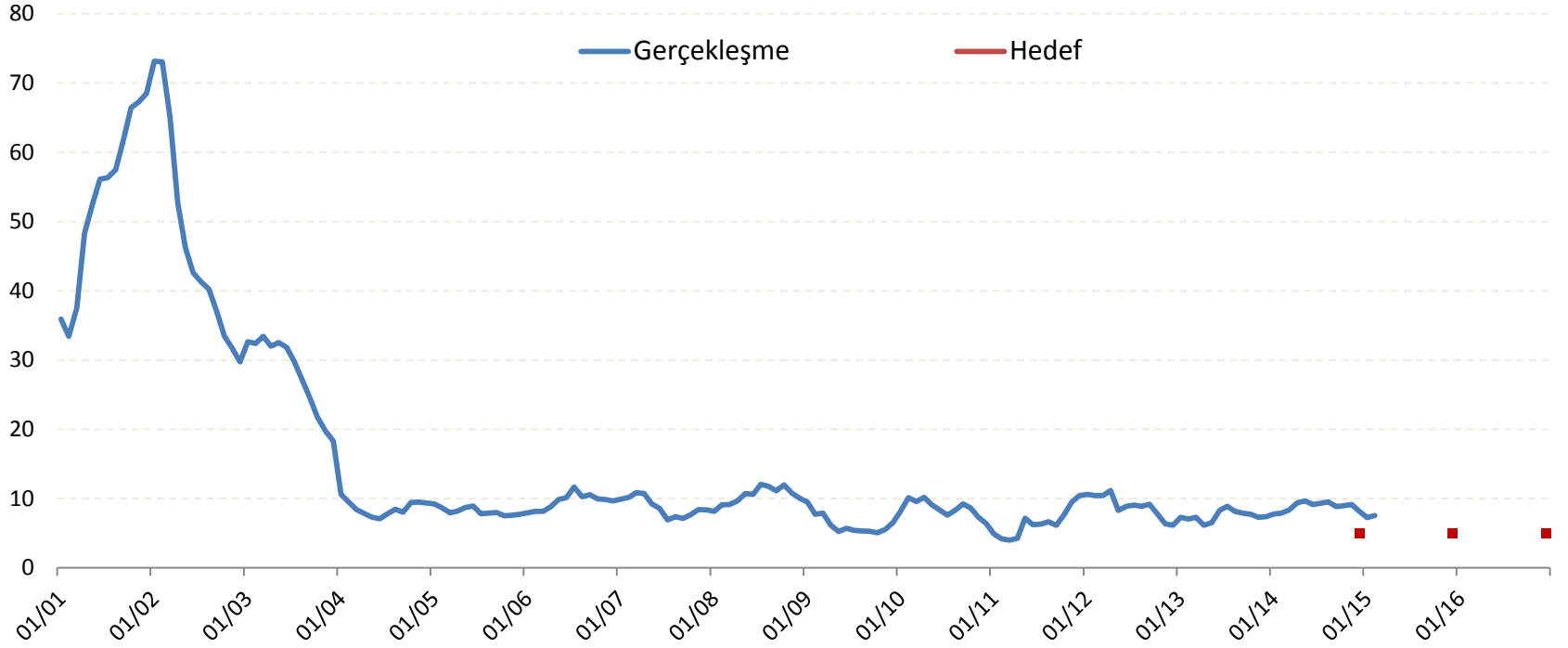
Sunum Planı

1. Enflasyon
2. İktisadi Faaliyet ve Dengelenme
3. Parasal ve Finansal Koşullar
4. Bankacılık Sektörü Gelişmeleri

ENFLASYON

Türkiye dezenflasyon sürecindedir.

Enflasyon Gerçekleşmeleri ve Hedefler (Yüzde)

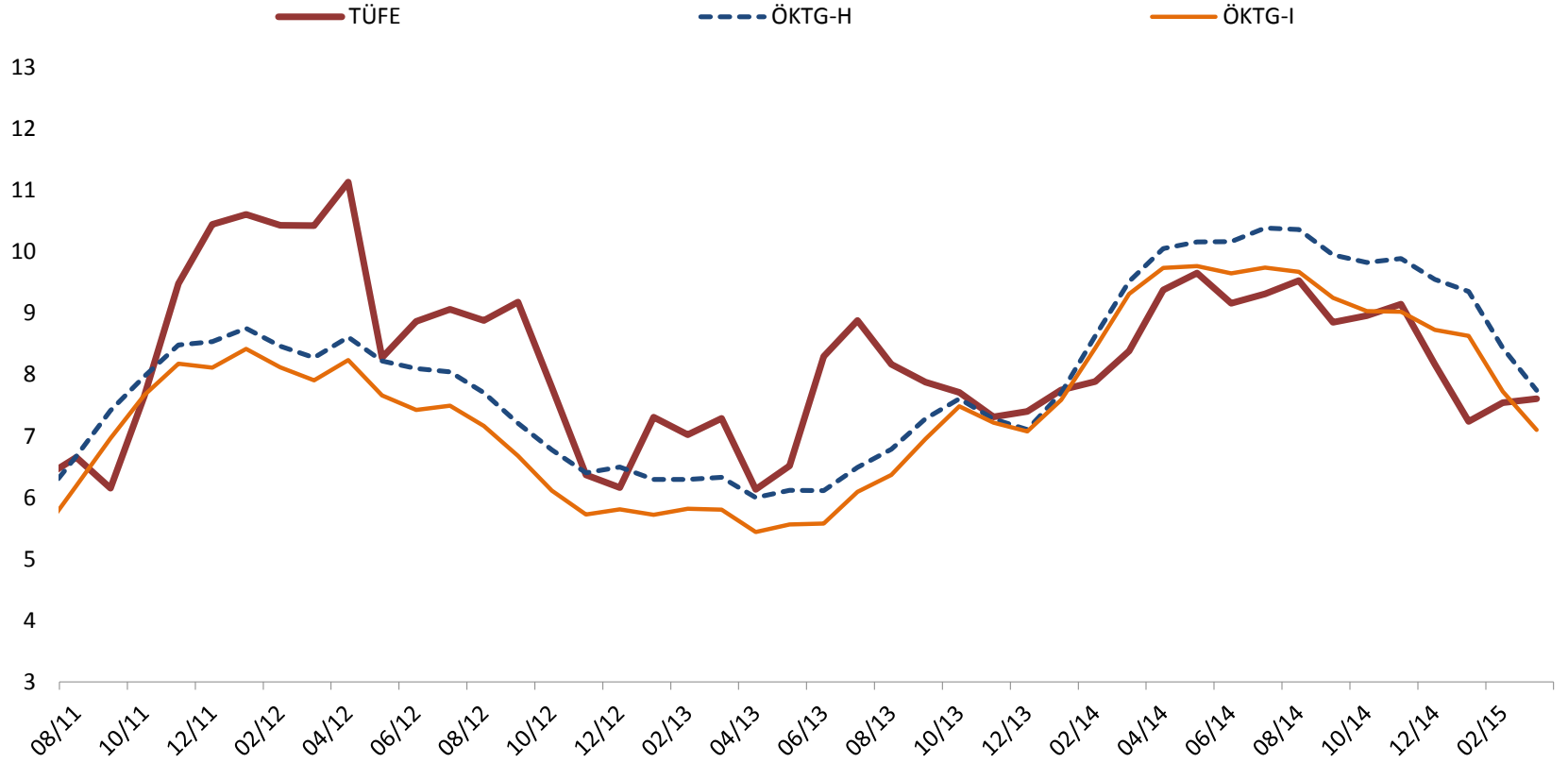
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Hedef	35	20	12	8	5	4	4	7,5	6,5	5,5	5	5	5	5	5
Gerçekleşme	29,7	18,4	9,3	7,7	9,7	8,4	10,1	6,5	6,4	10,4	6,2	7,4	8,2	-	-

Kaynak: TÜİK, TCMB.

Son veri: Mart 2015.

Çekirdek enflasyon göstergelerindeki iyileşme sürmektedir.

TÜFE ve Özel Kapsamlı TÜFE Göstergeleri (Yıllık Yüzde Değişim)

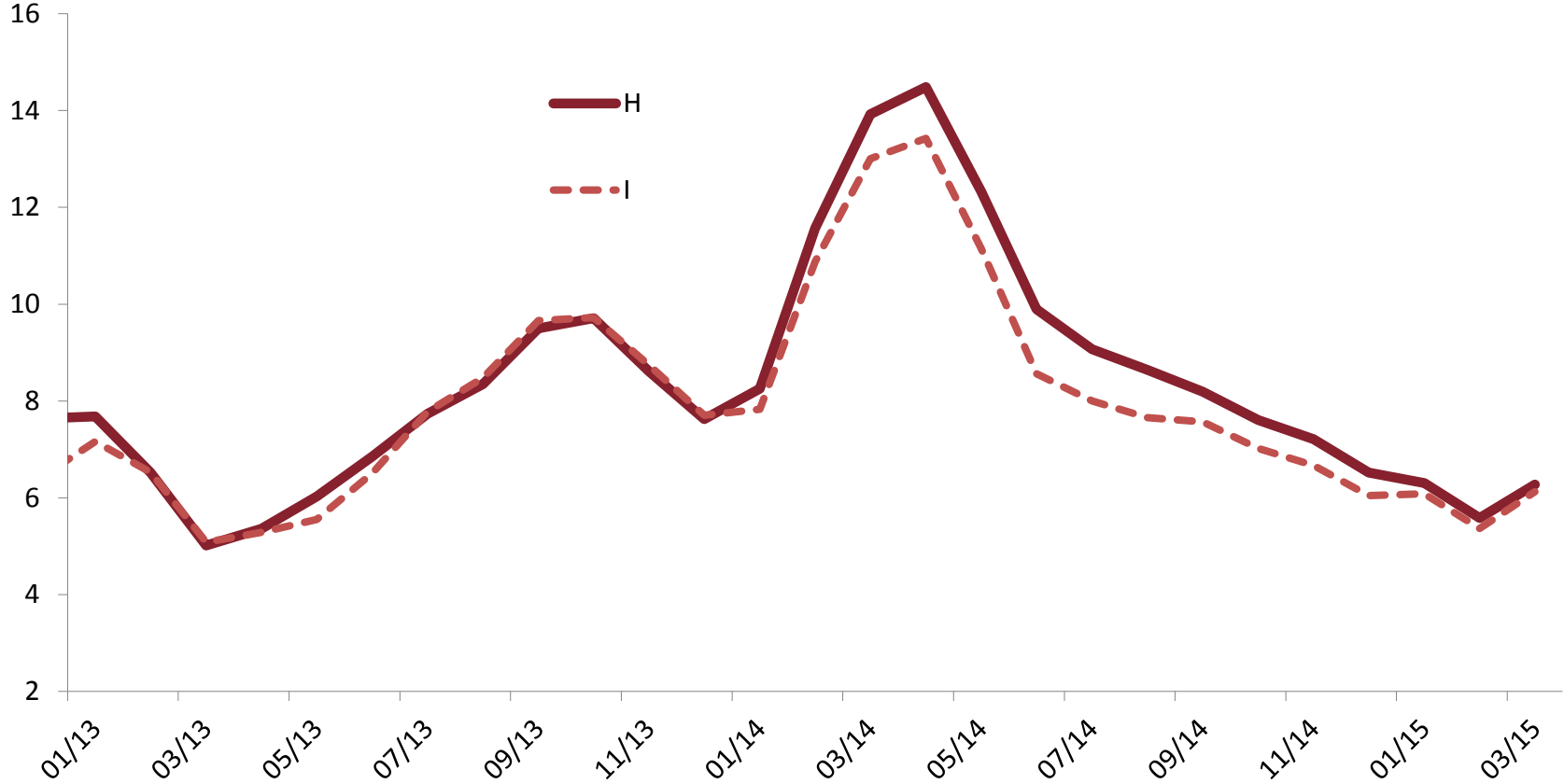
Kaynak: TÜİK.

Son Veri: Mart 2015.

Temkinli para ve maliye politikaları ile alınan makroihtiyati önlemler çekirdek enflasyon göstergelerini olumlu yönde etkilemektedir.

Temel Enflasyon Göstergeleri H ve I

(Mevsimsellikten Arındırılmış, Yıllıklandırılmış, 3 Aylık Ortalama, Yüzde)

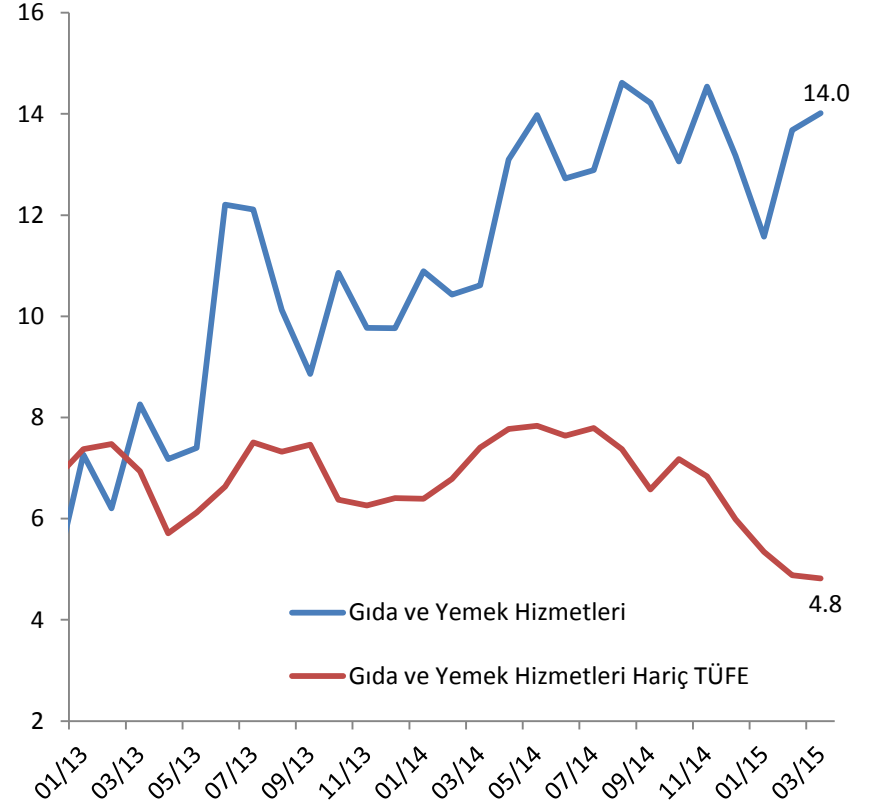
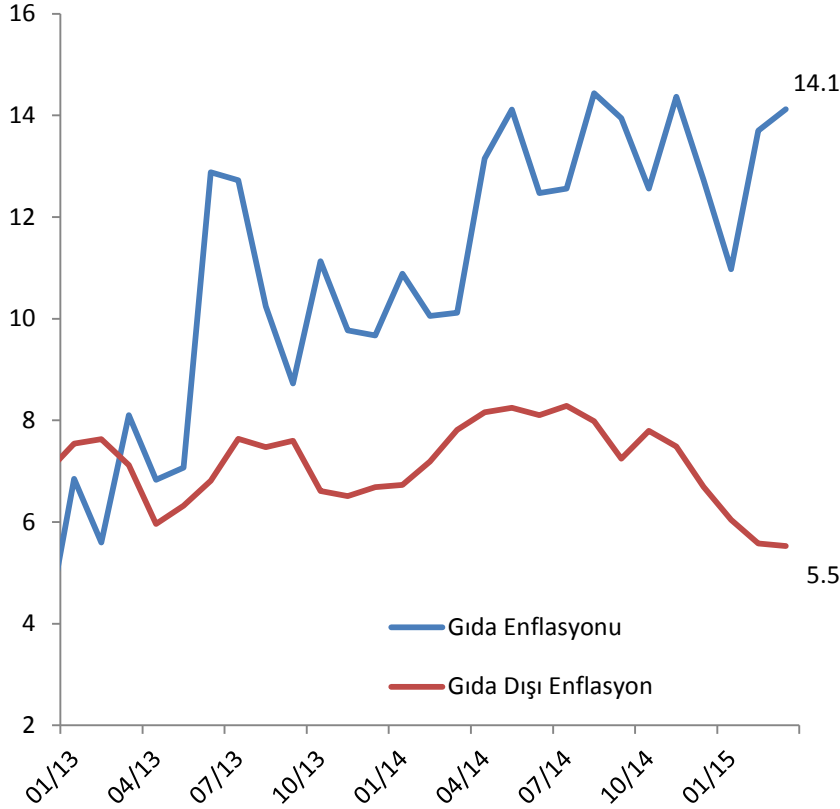

Kaynak: TÜİK, TCMB.

Son Veri: Mart 2015.

Gıda fiyatlarındaki yüksek seyir ve oynaklık TÜFE enflasyonunu olumsuz yönde etkilemiştir.

Yıllık Enflasyon (Yüzde)

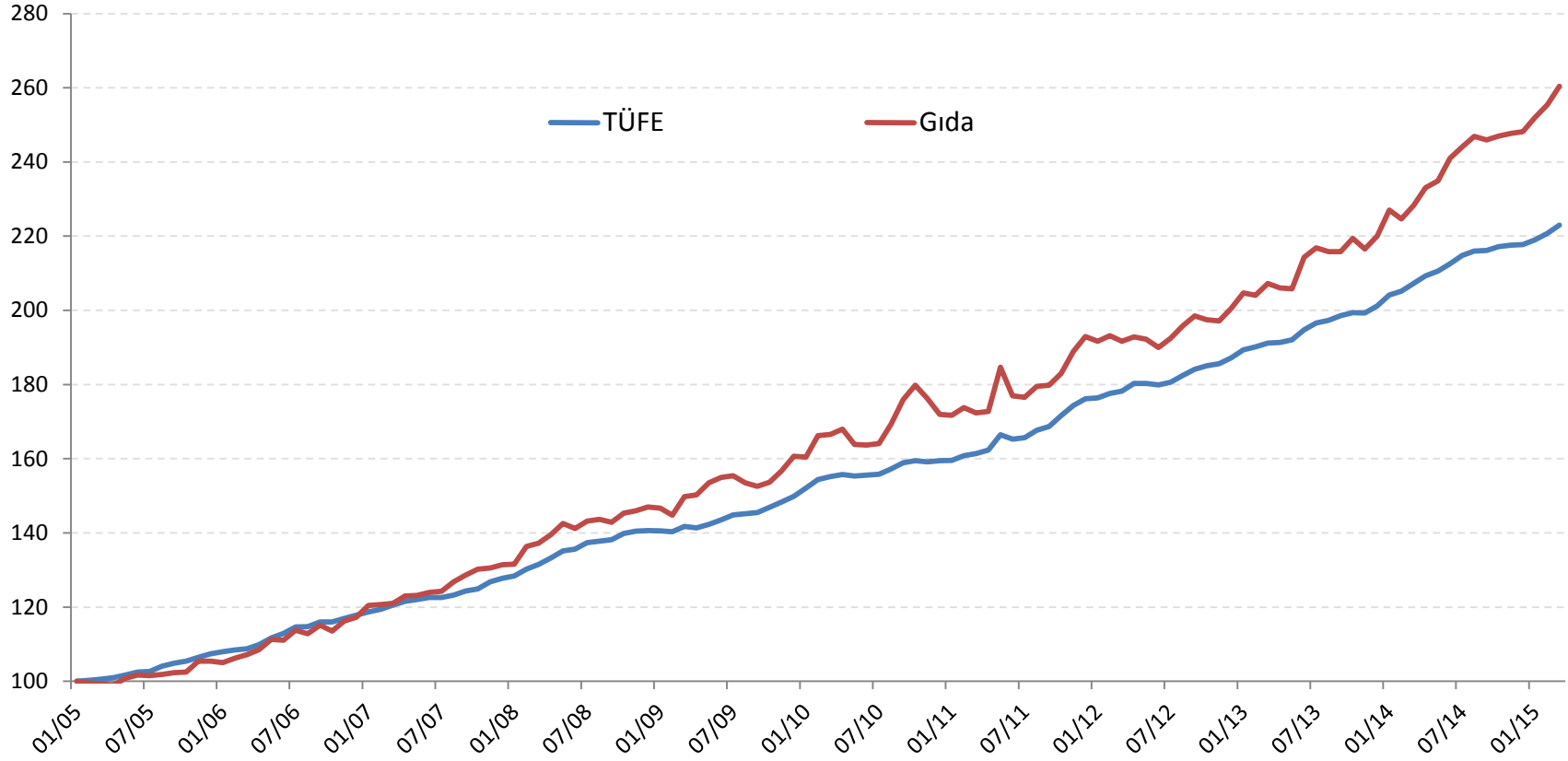

Kaynak: TÜİK, TCMB.

Son Veri: Mart 2015.

Gıda Komitesi'nin alınmasını önereceği önlemler gıda enflasyonunun düşürülmesine ilave katkı sağlayacaktır.

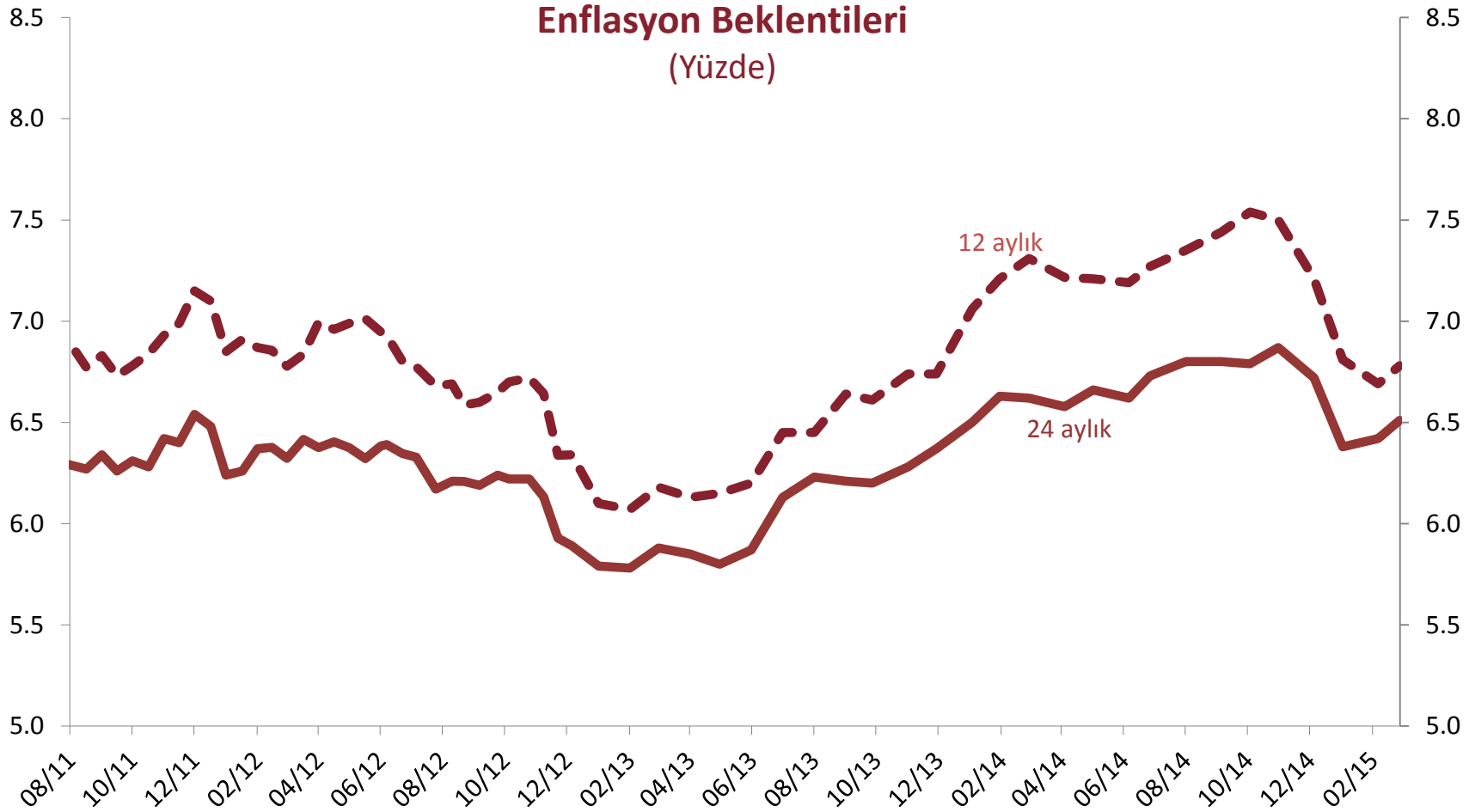
TÜFE ve Gıda Fiyat Endeksleri (Mevsimsellikten Arındırılmış, Ocak 2005=100)

Kaynak: TÜİK, TCMB.

Son Veri: Mart 2015.

Enflasyon beklentileri henüz arzu edilen seviyelere ulaşmamıştır.

Kaynak: TCMB.

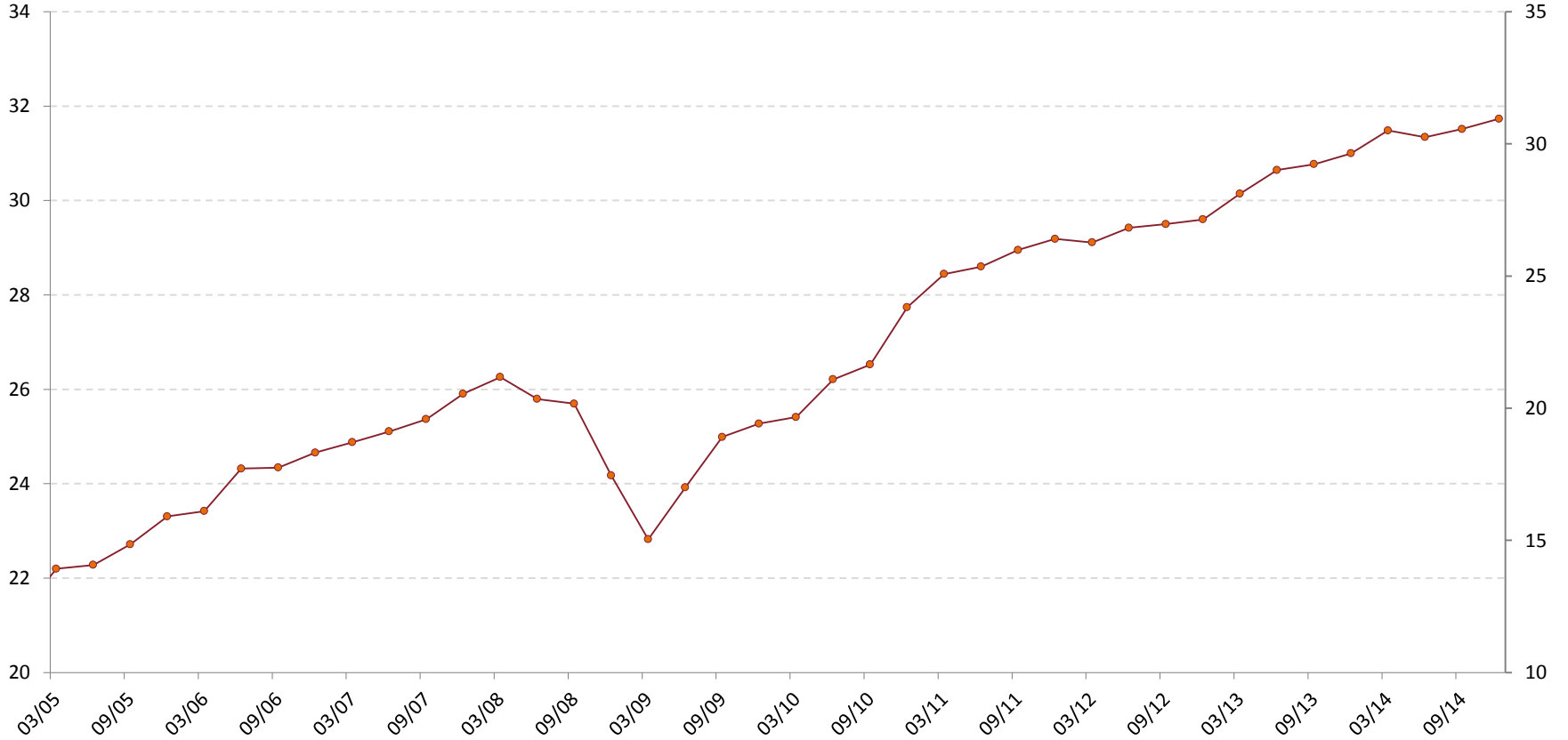
Son Veri: Mart 2015.

İKTİSADİ FAALİYET VE DENGELENME

GSYİH ılımlı bir artış eğilimi sergilemektedir.

GSYİH

(1998 Sabit Fiyatlarıyla Milyar TL, Mevsimsellikten Arındırılmış)

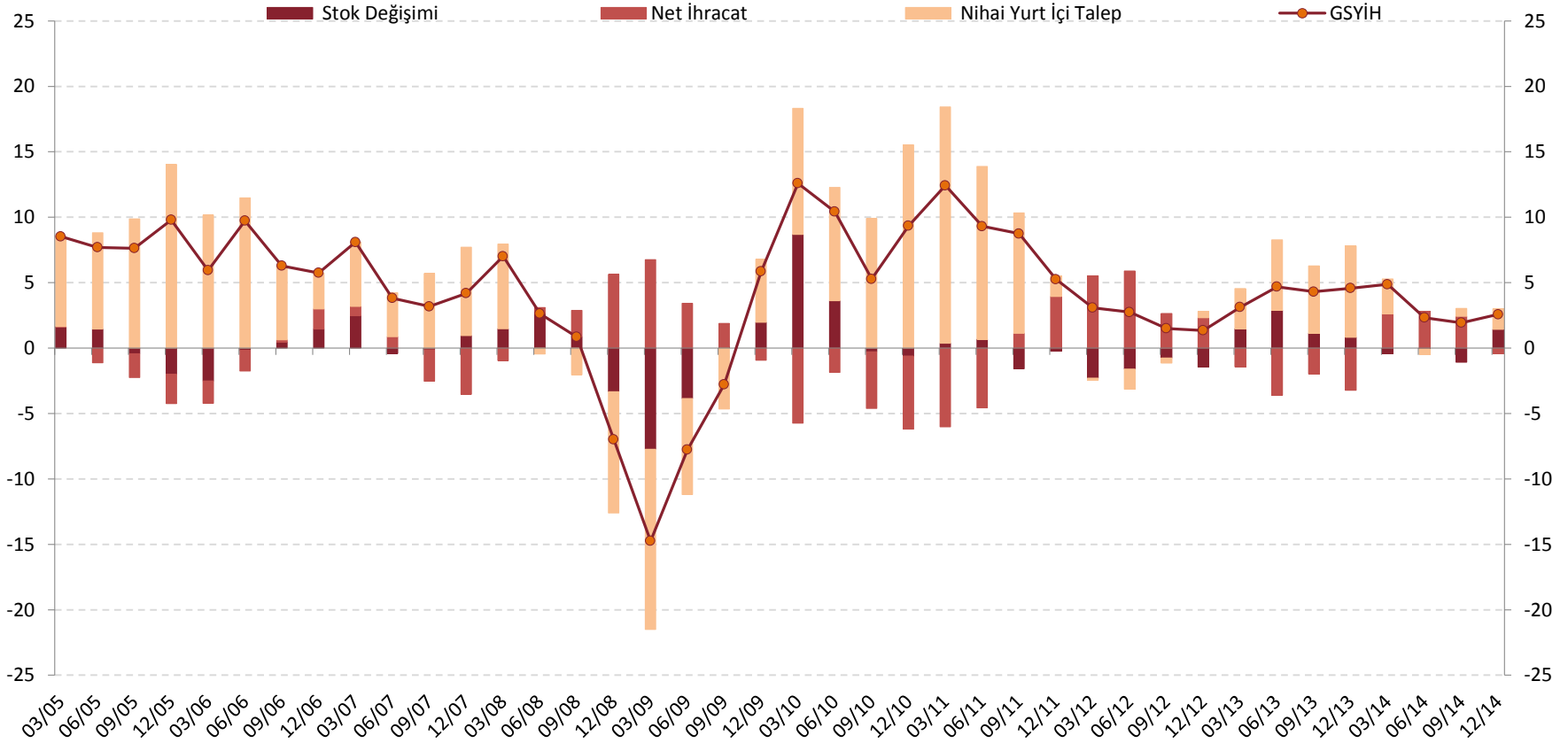

Kaynak: TÜİK.

Son Veri: 2014 Ç4.

Dış talepteki zayıflamaya rağmen net ihracat 2014 büyümesine katkı sağlamıştır.

Yıllık GSYİH Büyümesine Katkılar (Yüzde Puan)

Kaynak: TÜİK.

Son Veri: 2014 Ç4.

Dış konjonktür 2015 yılında Türkiye için hem fırsatlar hem de zorluklar barındırmaktadır.

Fırsatlar

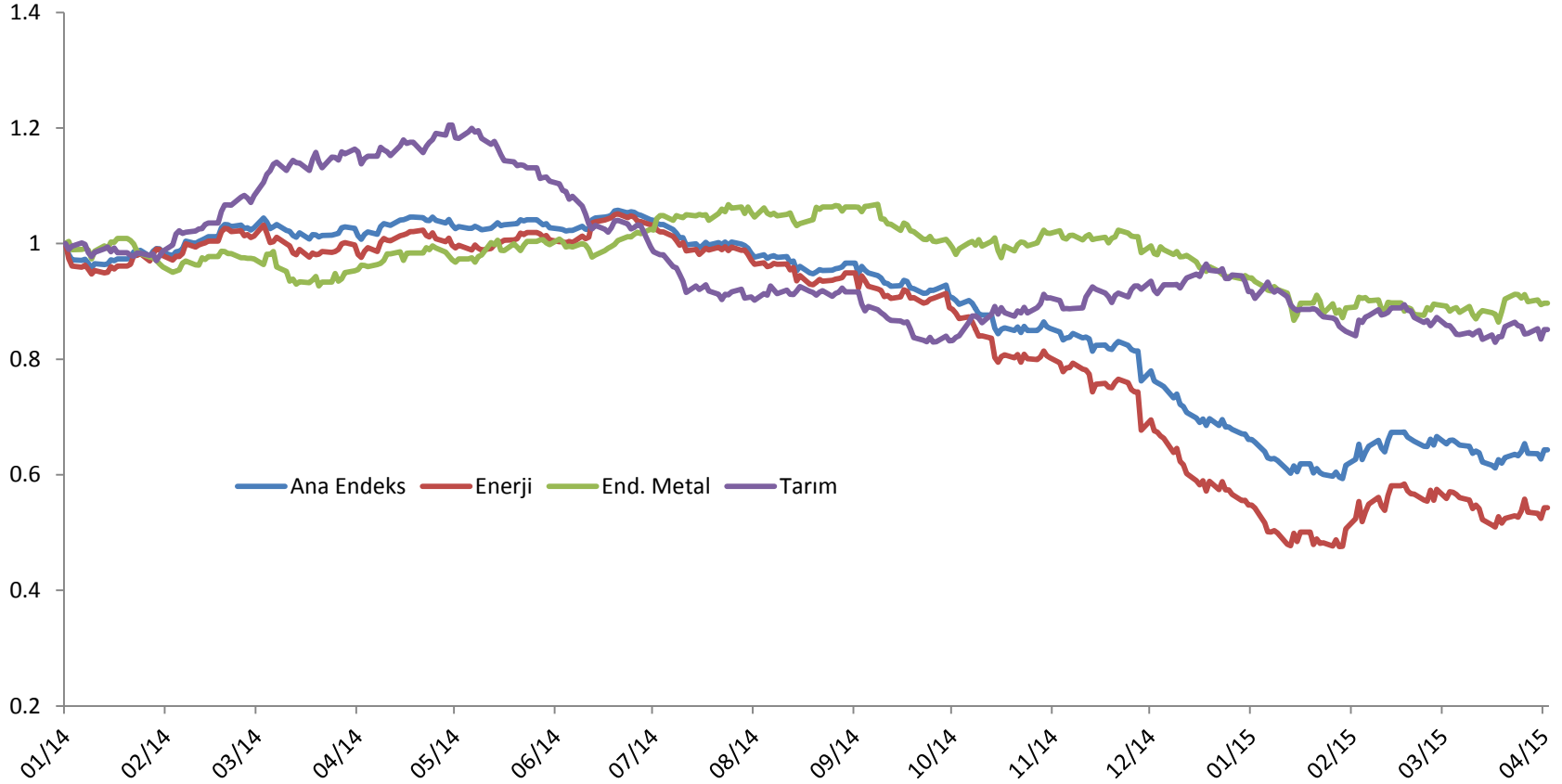
- Düşük emtia fiyatları
- Düşük uzun vadeli faiz oranları

Zorluklar

- Zayıf seyreden dış talep
- Dolar/Euro paritesindeki oynaklıklar

Emtia fiyatlarındaki düşüş girdi maliyetlerini olumlu yönde etkilemiştir.

S&P-GS Emtia Endeksleri (01.01.2014=1)

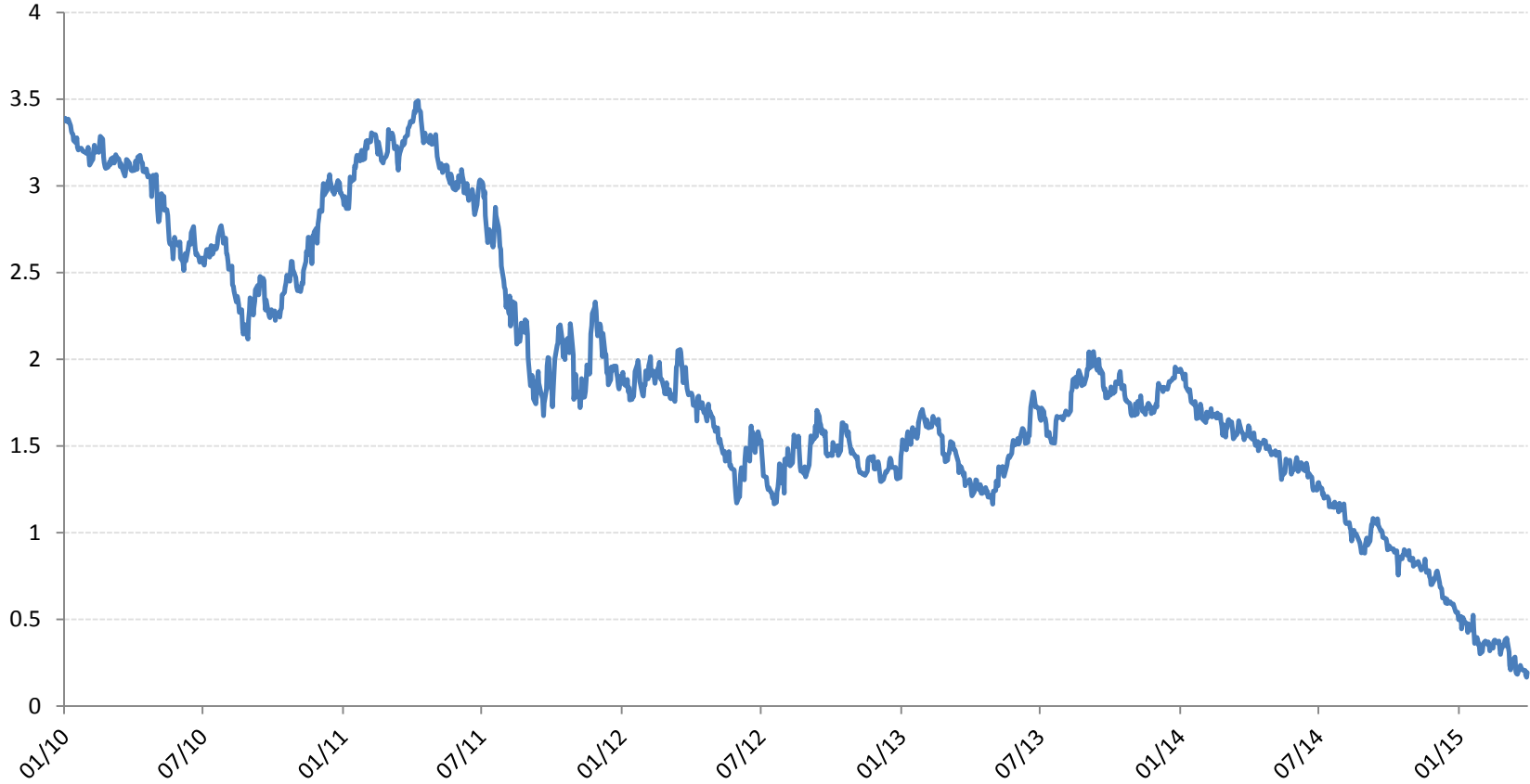

Kaynak: Bloomberg.

Son Veri: 2 Nisan 2015.

Gerek Euro bölgesinin uzun vadeli faizleri...

Almanya 10 Yıl Vadeli Tahvil Faizi (Yüzde)

Kaynak: Bloomberg, TCMB.

Son Veri: 2 Nisan 2015.

... gerekse ABD Hazinesi'nin uzun vadeli tahvil faizleri enflasyon beklentilerindeki düşüş ile birlikte gerilemektedir.

ABD 10 Yıl Vadeli Tahvil Faizi (Yüzde)

Kaynak: Bloomberg, TCMB.

Son Veri: 2 Nisan 2015.

Avrupa'daki faiz oranlarının daha hızlı gerilemesi Dolar/Euro paritesinin düşmesine neden olmuştur.

Dolar/Euro Paritesi ve ABD-Almanya Tahvil Faiz Farkı

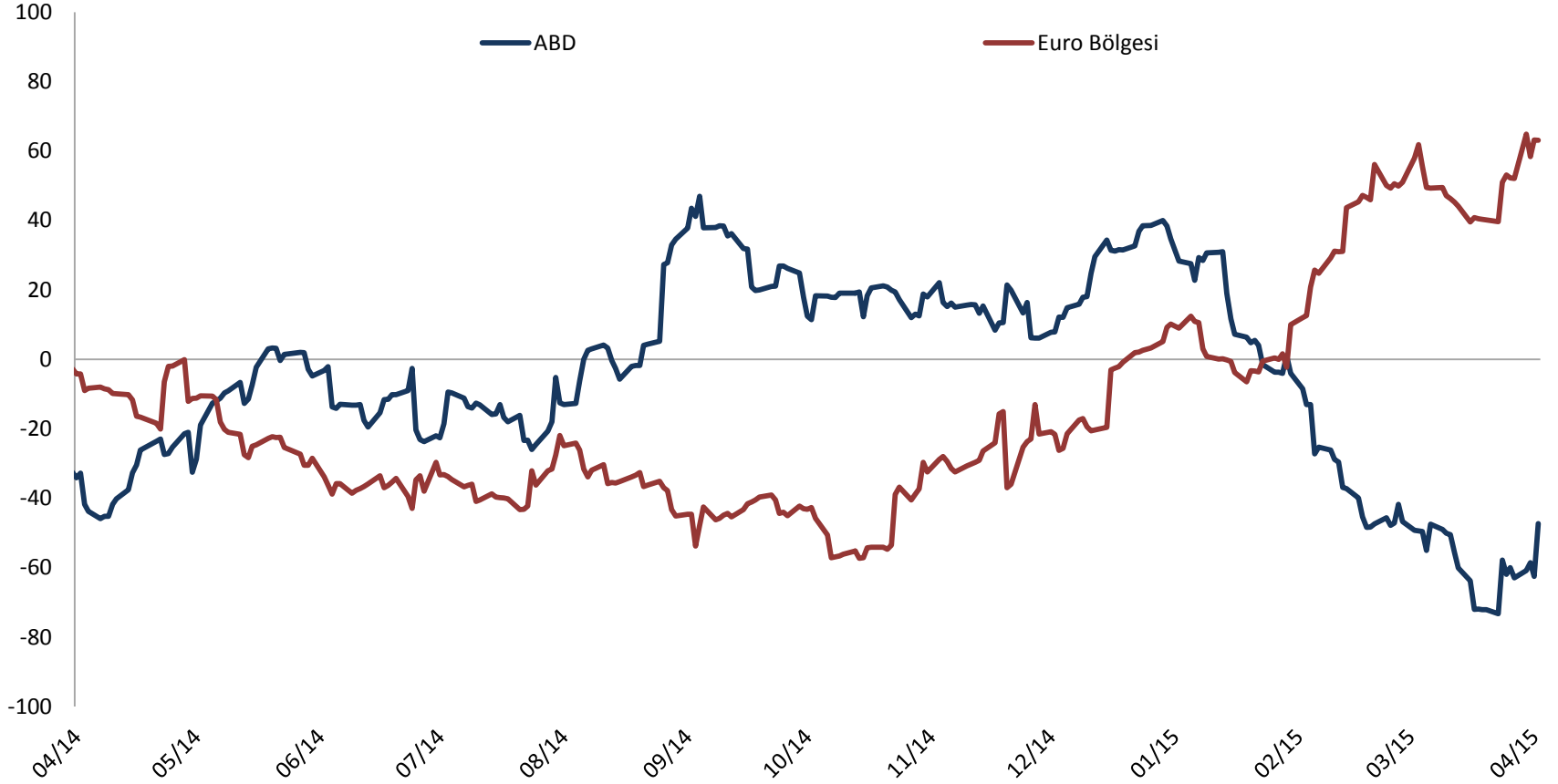

Kaynak: Bloomberg.

Son Veri: 2 Nisan 2015.

Son aylarda Avrupa'daki toparlanma beklenenden daha güçlü seyretmektedir.

Sürpriz Endeksleri

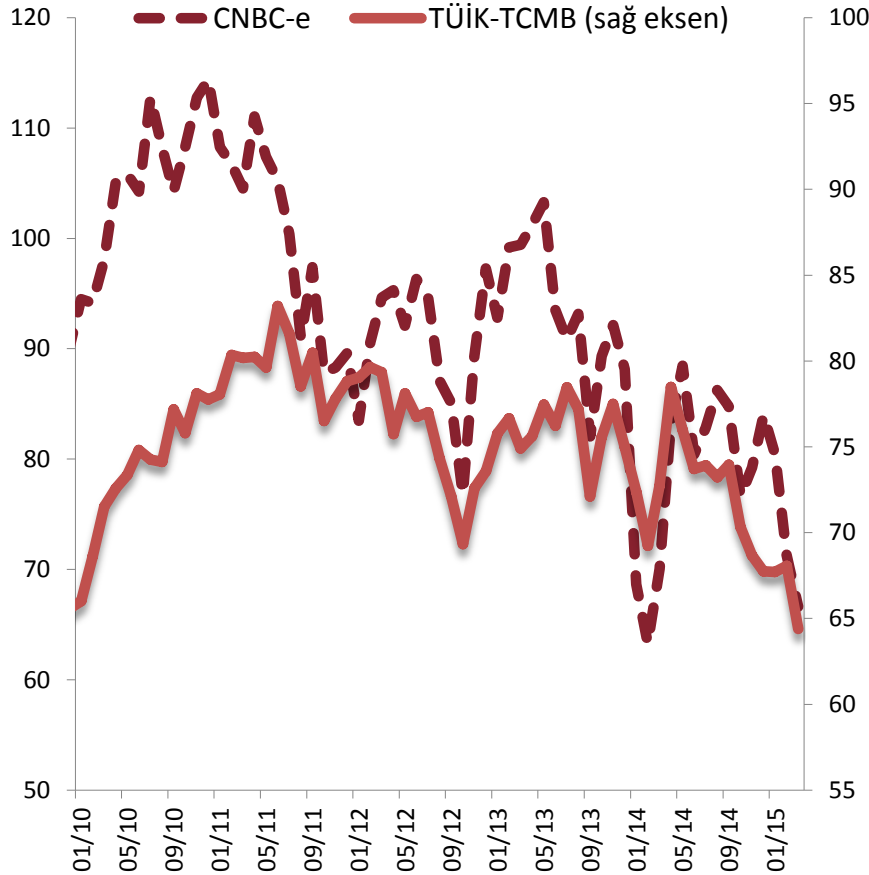

Kaynak: Citigroup, Bloomberg.

Son Veri: 2 Nisan 2015.

Öncü göstergeler Türkiye'deki iktisadi faaliyetin ilk çeyrekte zayıf seyrettiğine işaret etmektedir.

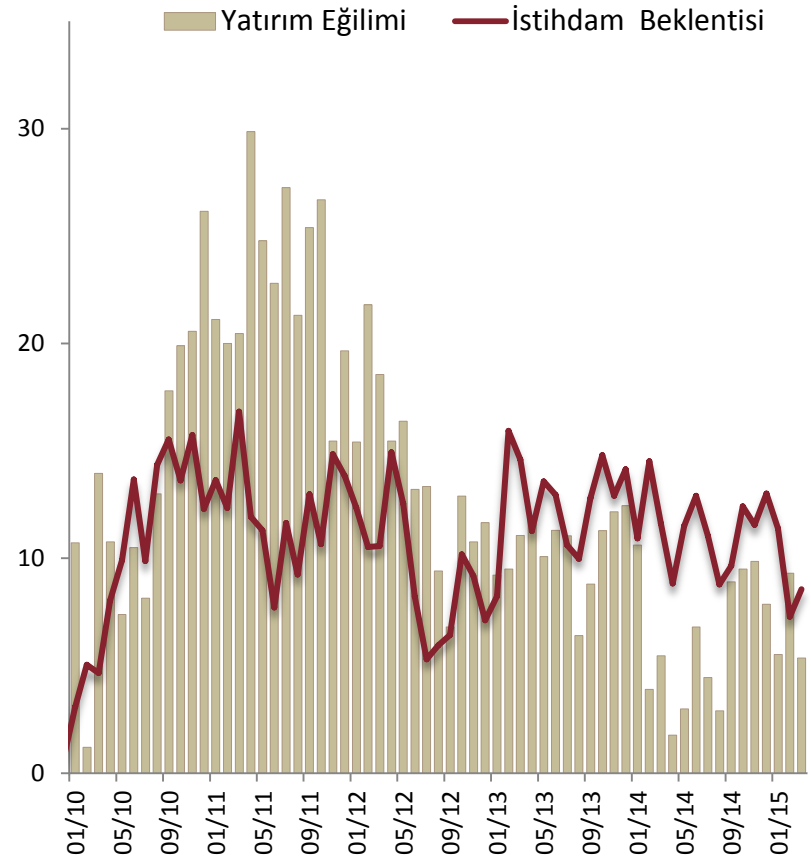
Tüketici Güveni

Kaynak: CNBC-e, TÜİK, TCMB.

Son Veri: Mart 2015.

Yatırım Eğilimi ve İstihdam Beklentisi (Mevsimsellikten Arındırılmış)

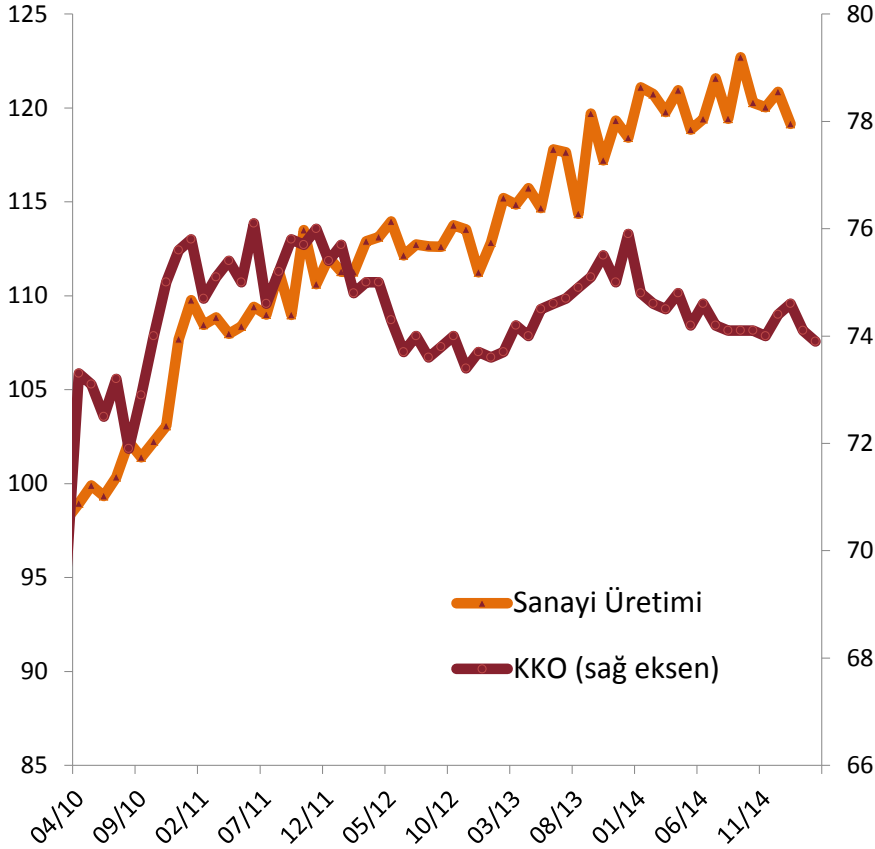

Kaynak: TCMB İktisadi Yönelim Anketi.

Son Veri: Mart 2015.

İhracat siparişleri zayıf seyrini korurken, iç piyasa siparişlerindeki kısmi yavaşlamada olumsuz hava koşullarının etkisi hissedilmiştir.

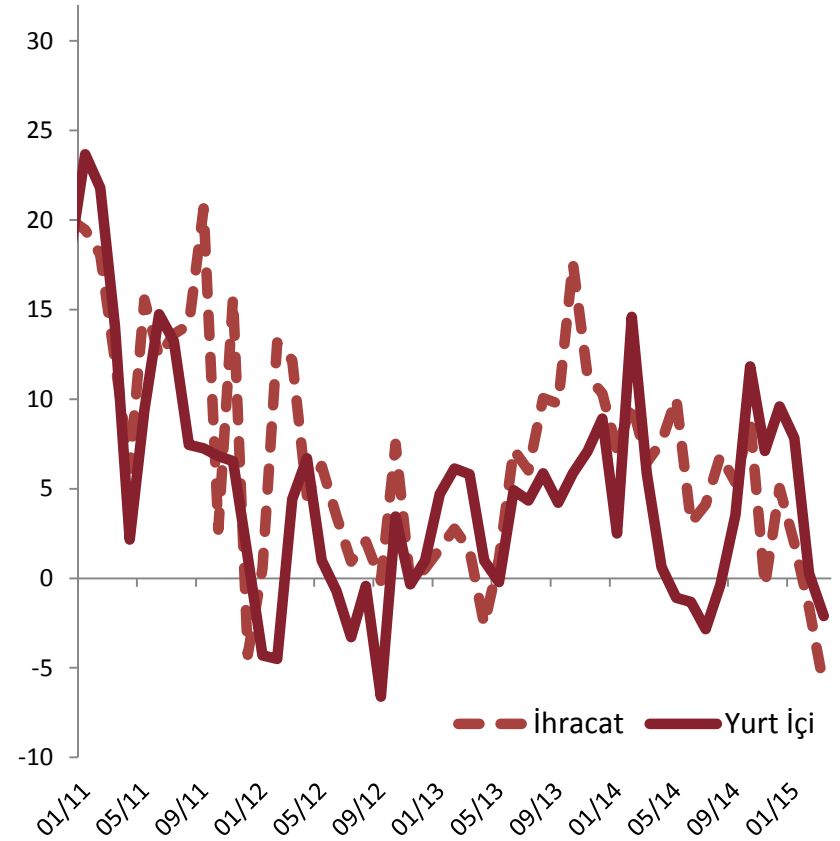
Sanayi Üretimi ve Kapasite Kullanım Oranı (Mevsimsellikten Arındırılmış)

Kaynak: TÜİK, TCMB.

Son Veri: Sanayi Üretimi, Ocak 2015.
KKO, Mart 2015.

İmalat Sanayi Siparişleri (Mevsimsellikten Arındırılmış)

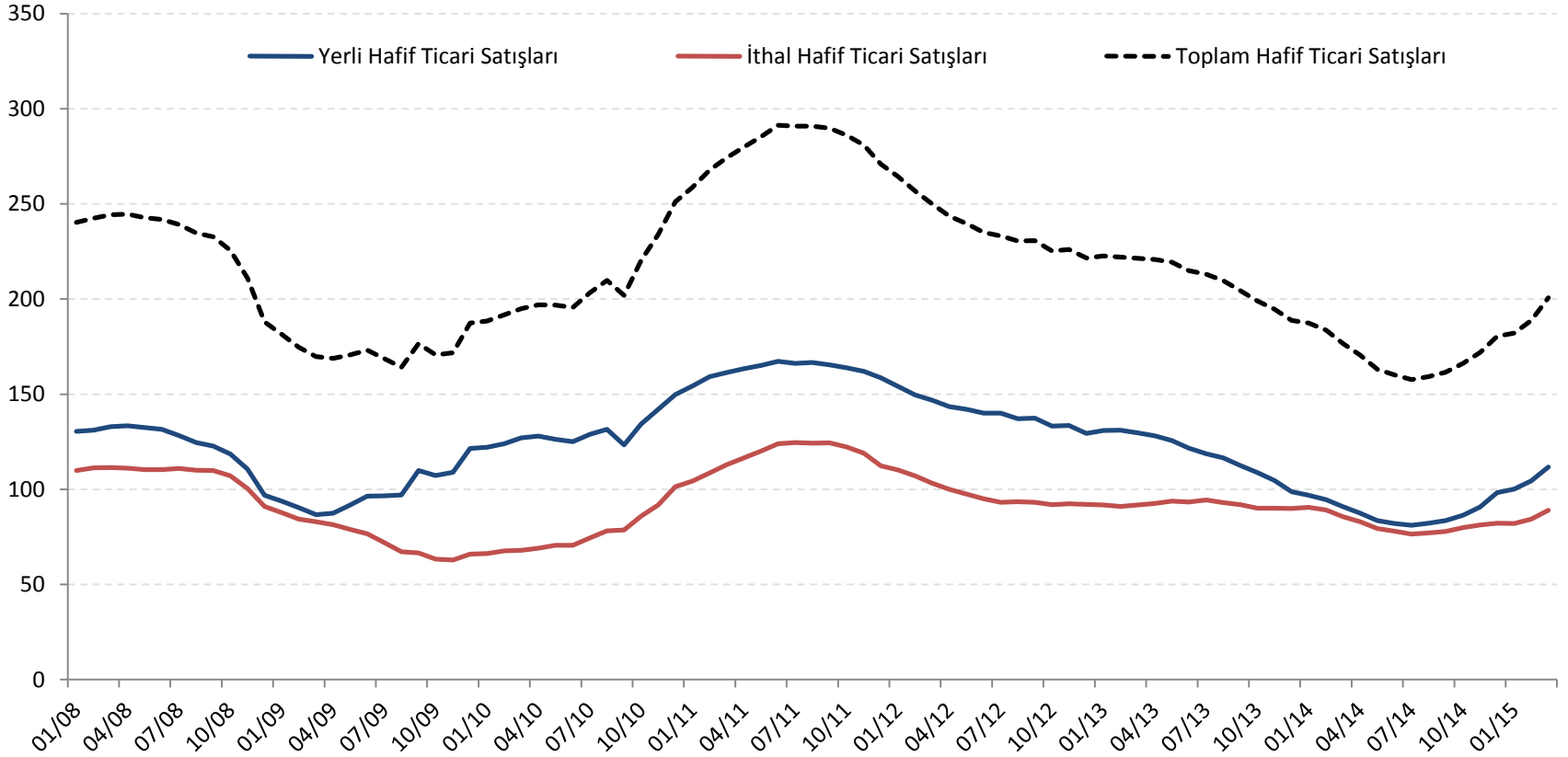

Kaynak: TCMB İktisadi Yönelim Anketi.

Son Veri: Mart 2015.

Taşıt satışları bu sektördeki iç talebin toparlandığına işaret etmektedir.

Hafif Ticari Araç Satışları* (12 Ay Birikimli, Bin Adet)

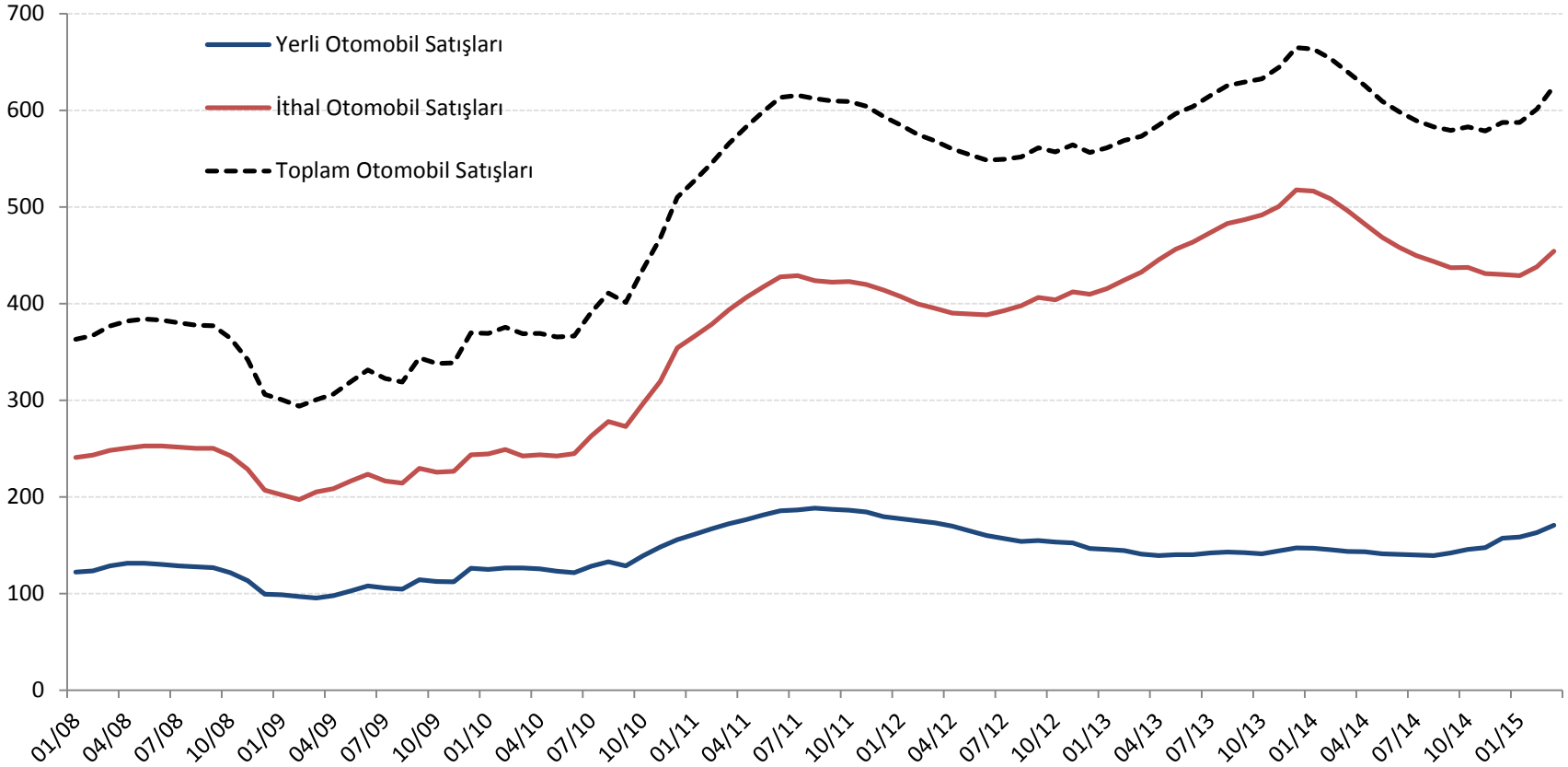

Kaynak: ODD.

* Otomobil satışları hariç
Son Veri: Mart 2015.

Taşıt satışları bu sektördeki iç talebin toparlandığına işaret etmektedir.

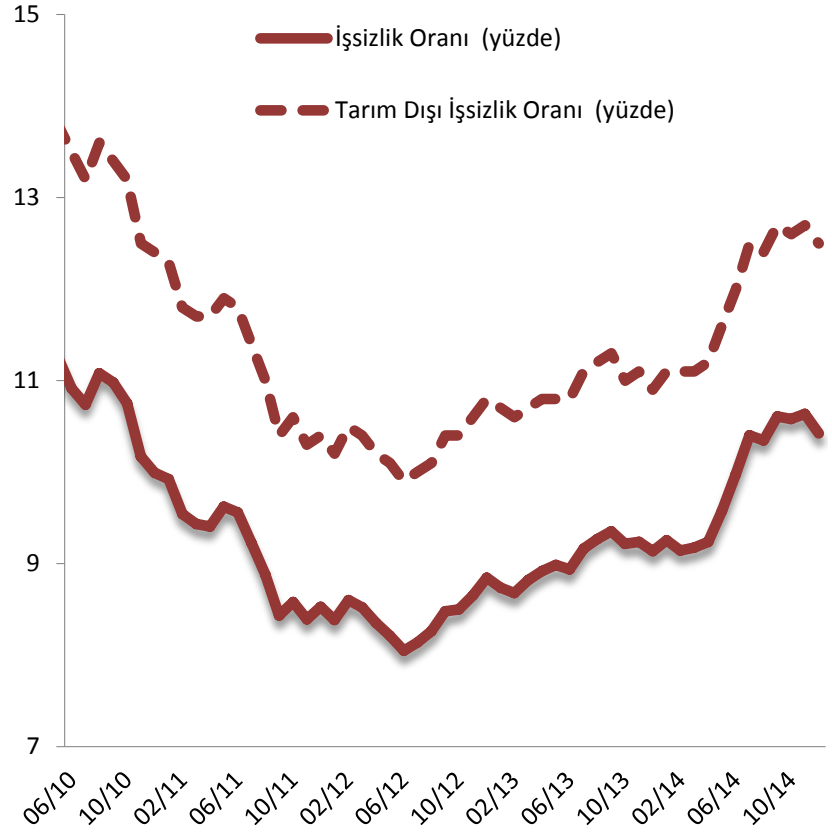
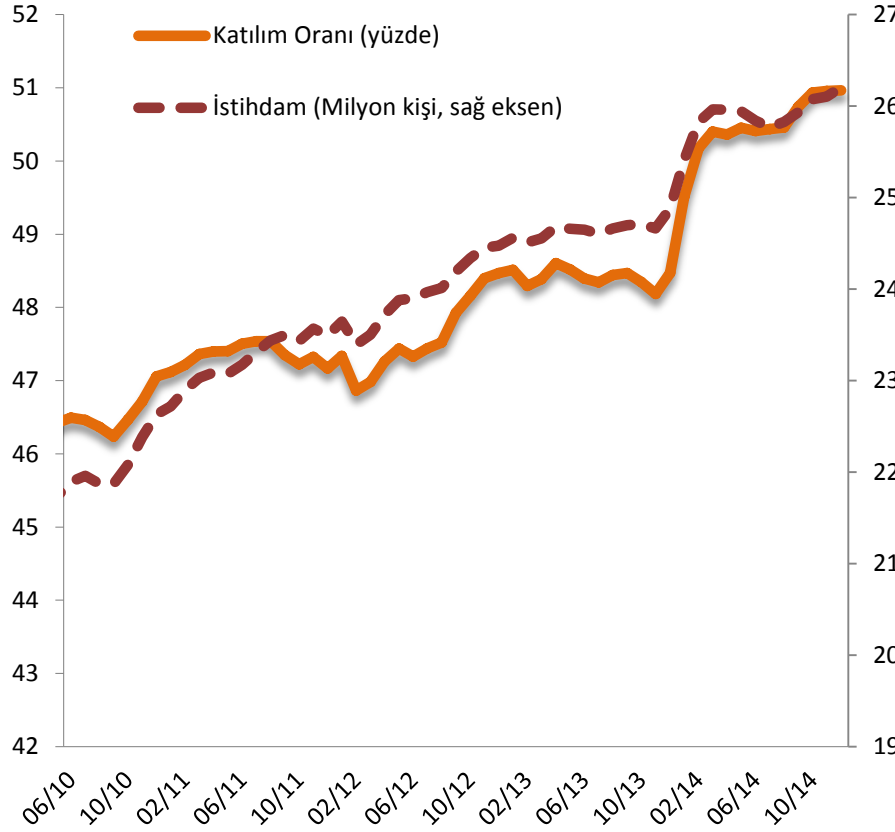
Otomobil Satışları* (12 Ay Birikimli, Bin Adet)

Kaynak: ODD.

* Hafif ticari araç satışları hariç
Son Veri: Mart 2015.

İşsizlik oranları 2014 yılında belirgin bir artış göstermiştir.

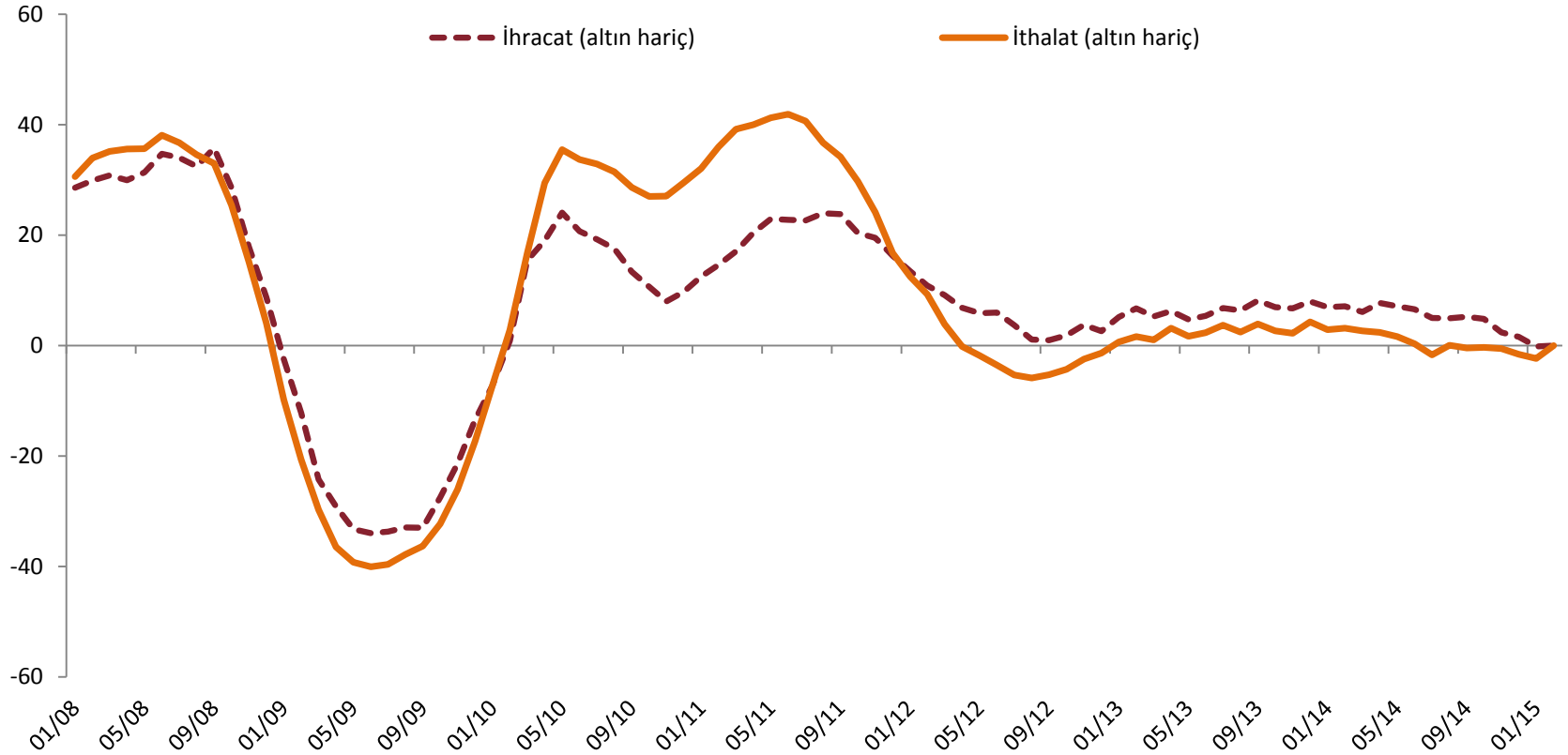
Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Anketi, TCMB.

Son Veri: Aralık 2014.

Dış ticaret göstergelerindeki yavaşlamada jeopolitik gelişmeler, fiyat etkisi ve...

İhracat ve İthalat

(Nominal, yıllık yüzde değişim, 6-aylık hareketli ortalama)

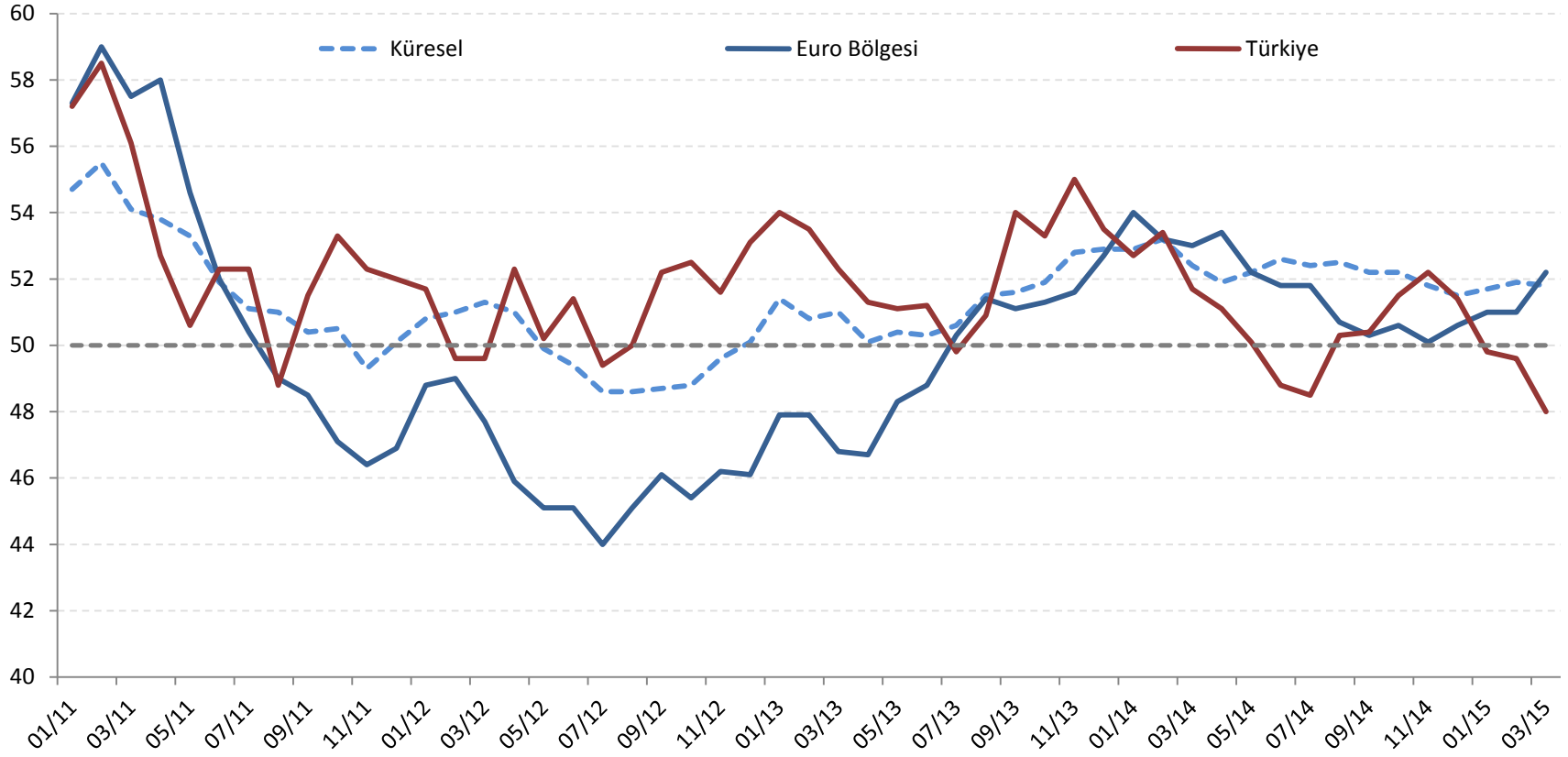

Kaynak: TÜİK.

Son Veri: Şubat 2015.

...zayıf iç ve dış talep belirleyici olmuştur.

İmalat Sanayi PMI Endeksleri (Mevsimsellikten Arındırılmış)

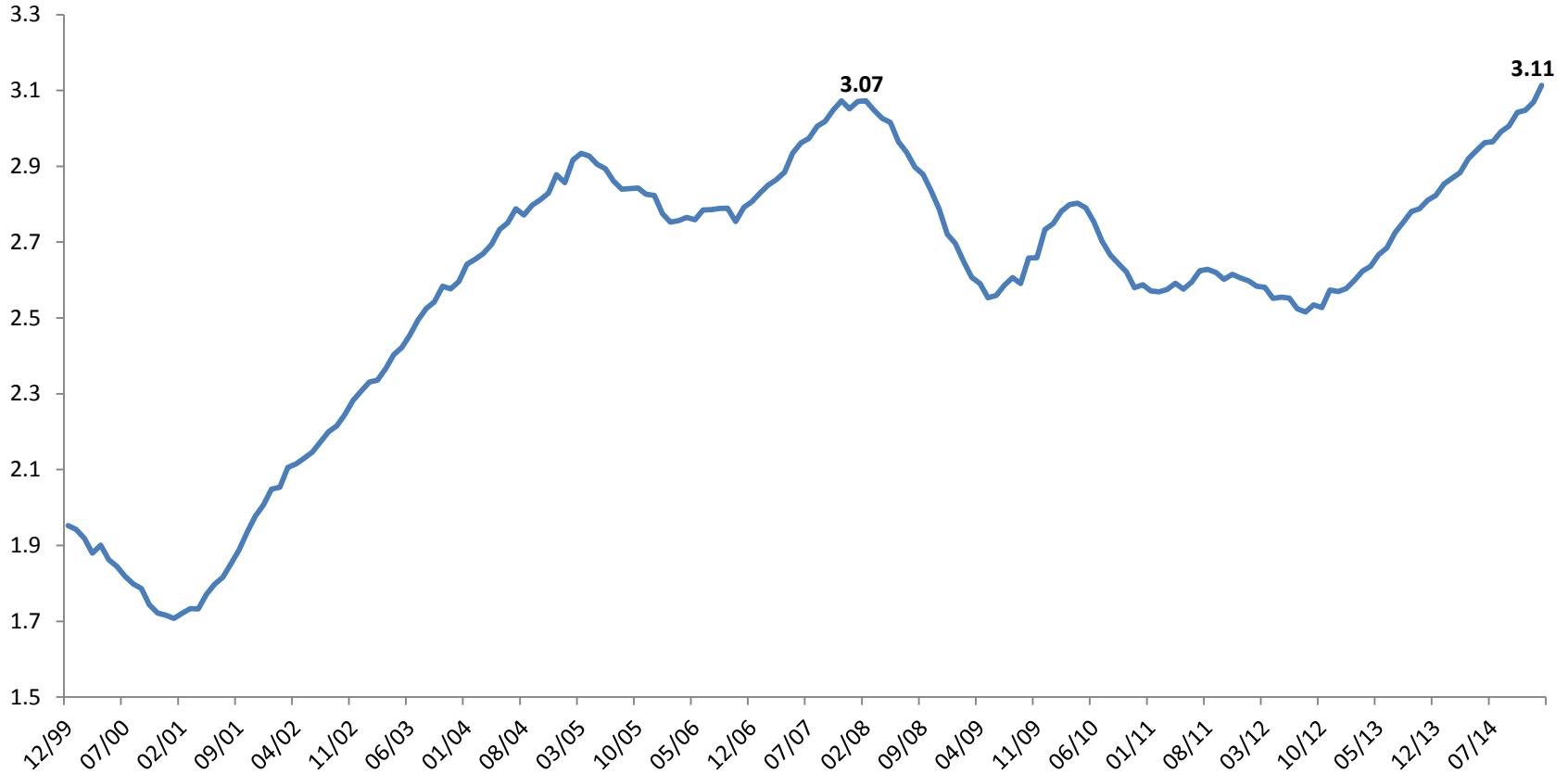

Kaynak: MARKIT.

Son Veri: Mart 2015.

Jeopolitik gelişmelerin ihracat üzerindeki olumsuz etkileri Türkiye'nin Avrupa ülkelerinde artan pazar payıyla dengelenmektedir.

AB İthalatı İçerisinde Türkiye'nin Payı (Yüzde, 12 Aylık Kayan Pencereler)

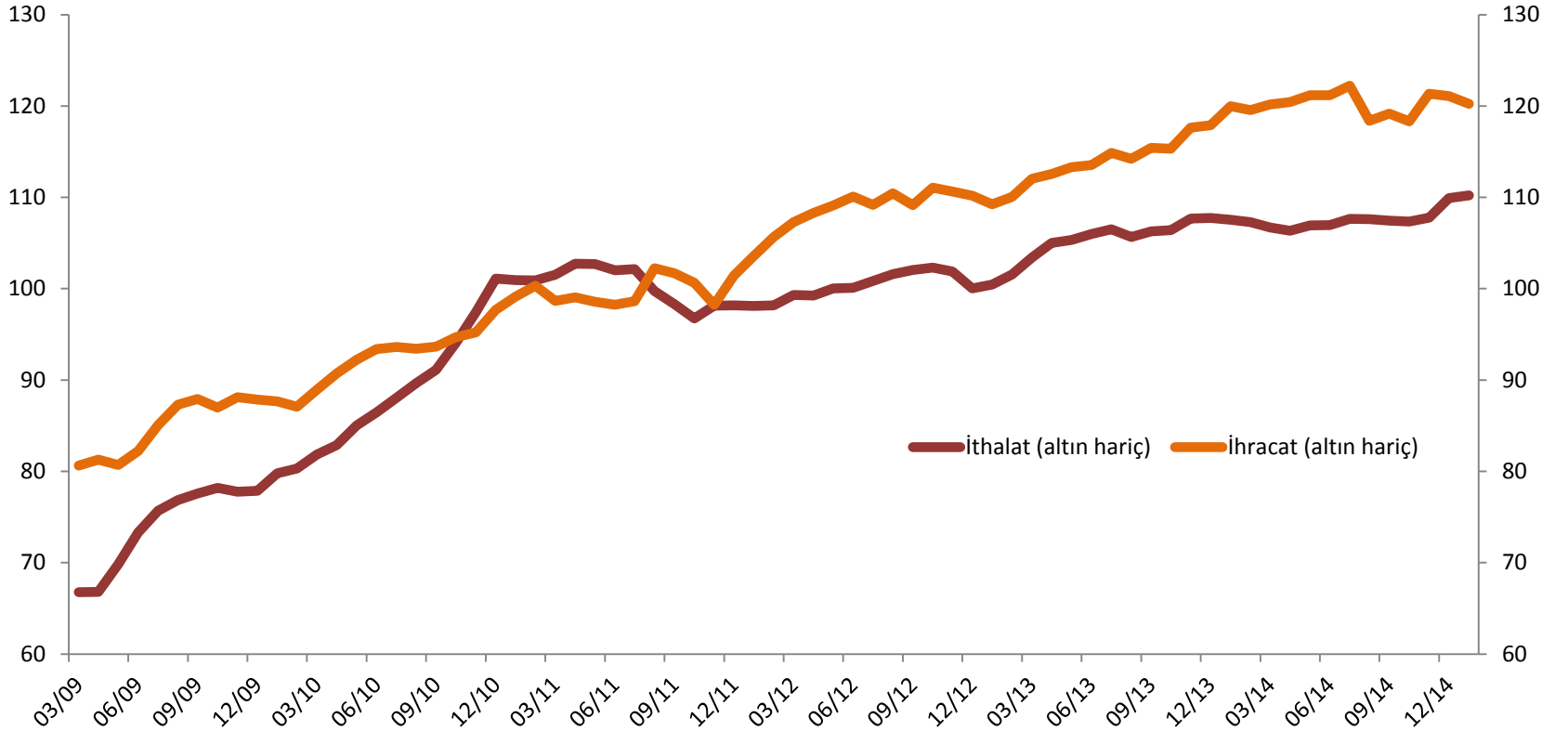
Kaynak: TÜİK, TCMB.

Son Veri: Ocak 2015.

*12 aylık toplam AB28 ülkelerinin AB28 dışı ithalatı/ 12 aylık Türkiye'nin AB'ye yaptığı toplam ihracat

Reel olarak bakıldığında, ihracattaki zayıflama daha sınırlı görünmektedir.

Reel İhracat ve İthalat (Mevsimsellikten Arındırılmış, 3 Aylık HO)

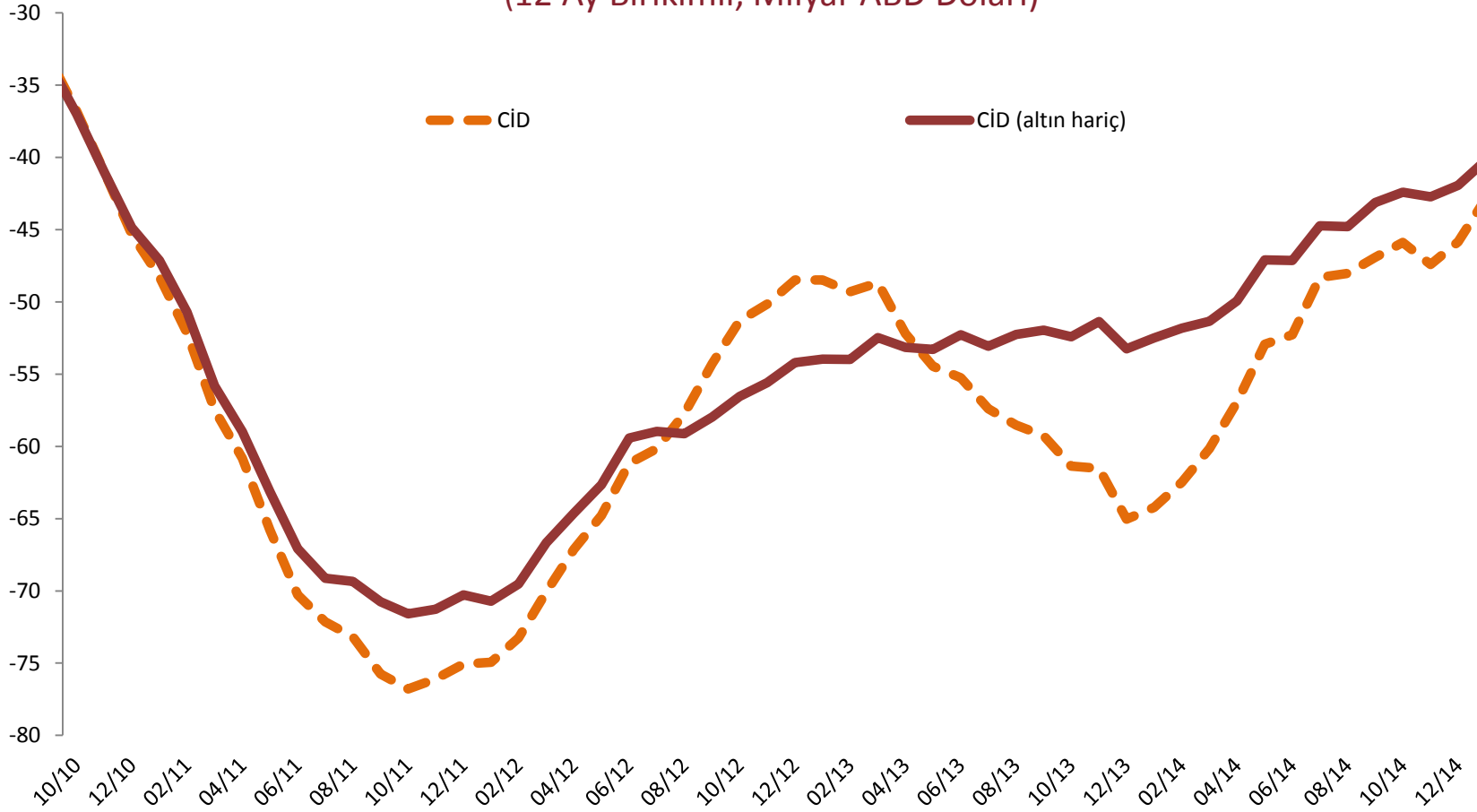

Kaynak: TÜİK

Son Veri: Ocak 2015.

Cari işlemler dengesi 2011 yılından beri iyileşmektedir.

Cari İşlemler Dengesi (12 Ay Birikimli, Milyar ABD Doları)

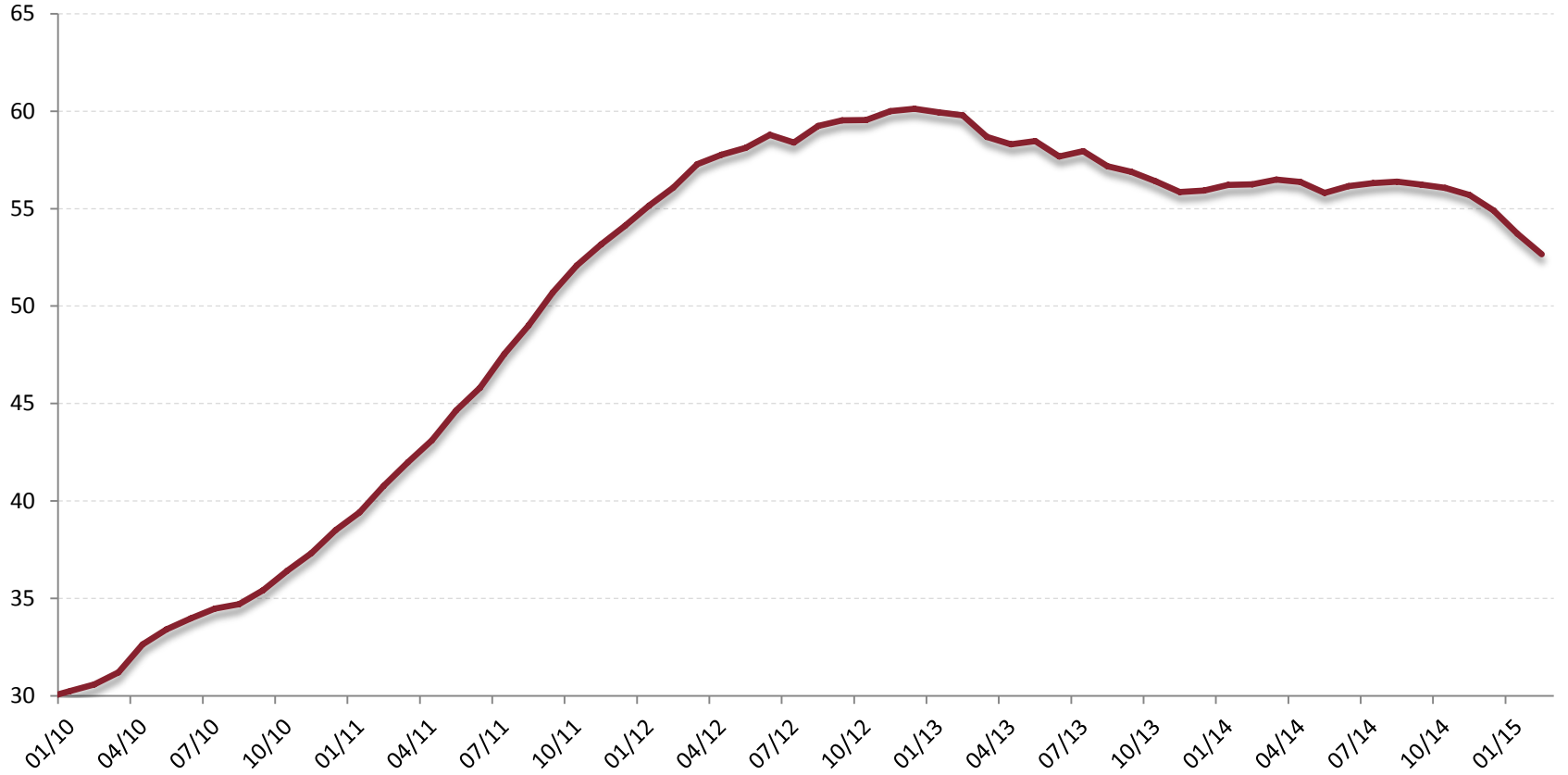

Kaynak: TCMB.

Son Veri: Ocak 2015.

Petrol fiyatlarındaki düşüş cari dengeye olumlu olarak yansımaya başlamıştır.

Enerji İthalatı (12-Aylık Birikimli, Milyar ABD Doları)

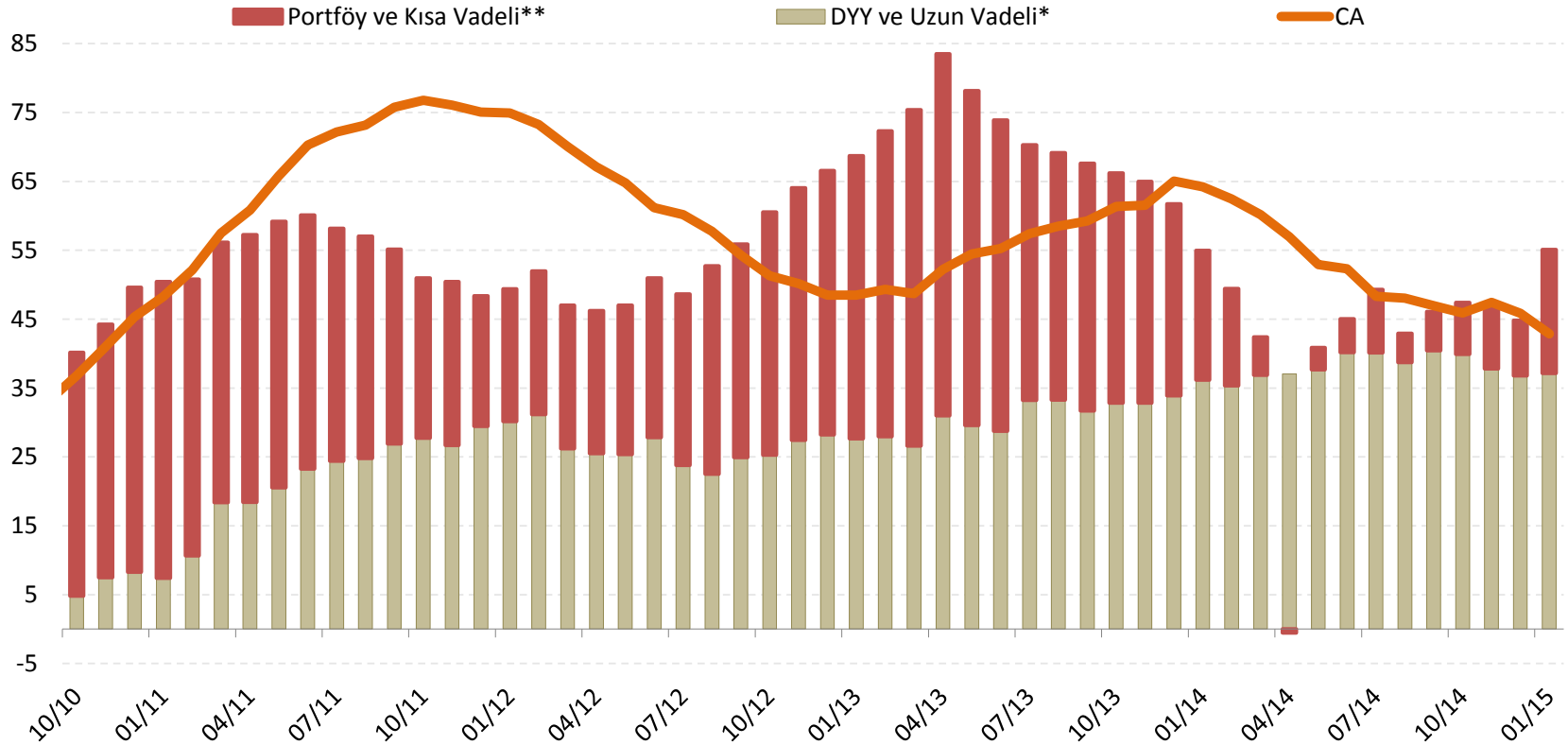

Kaynak: TÜİK

Son Veri: Şubat 2015.

Cari işlemler açığının finansmanı büyük ölçüde uzun vadeli borçlanma ve doğrudan yabancı sermaye yatırımları ile sağlanmaktadır.

Cari Açığın Finansmanı (12-aylık birikimli, Milyar ABD doları)

*Uzun vadeli sermaye hareketleri banka ve özel sektörün uzun vadeli net kredi kullanımlarını ve banka, özel sektör ve Hazine'nin tahvil ihraçlarını kapsamaktadır.

**Kısa vadeli sermaye hareketleri banka ve özel sektörün net kısa vadeli kredi kullanımları ve bankalardaki mevduatları kapsamaktadır.

Son Veri: Ocak 2015.

Kaynak: TCMB.

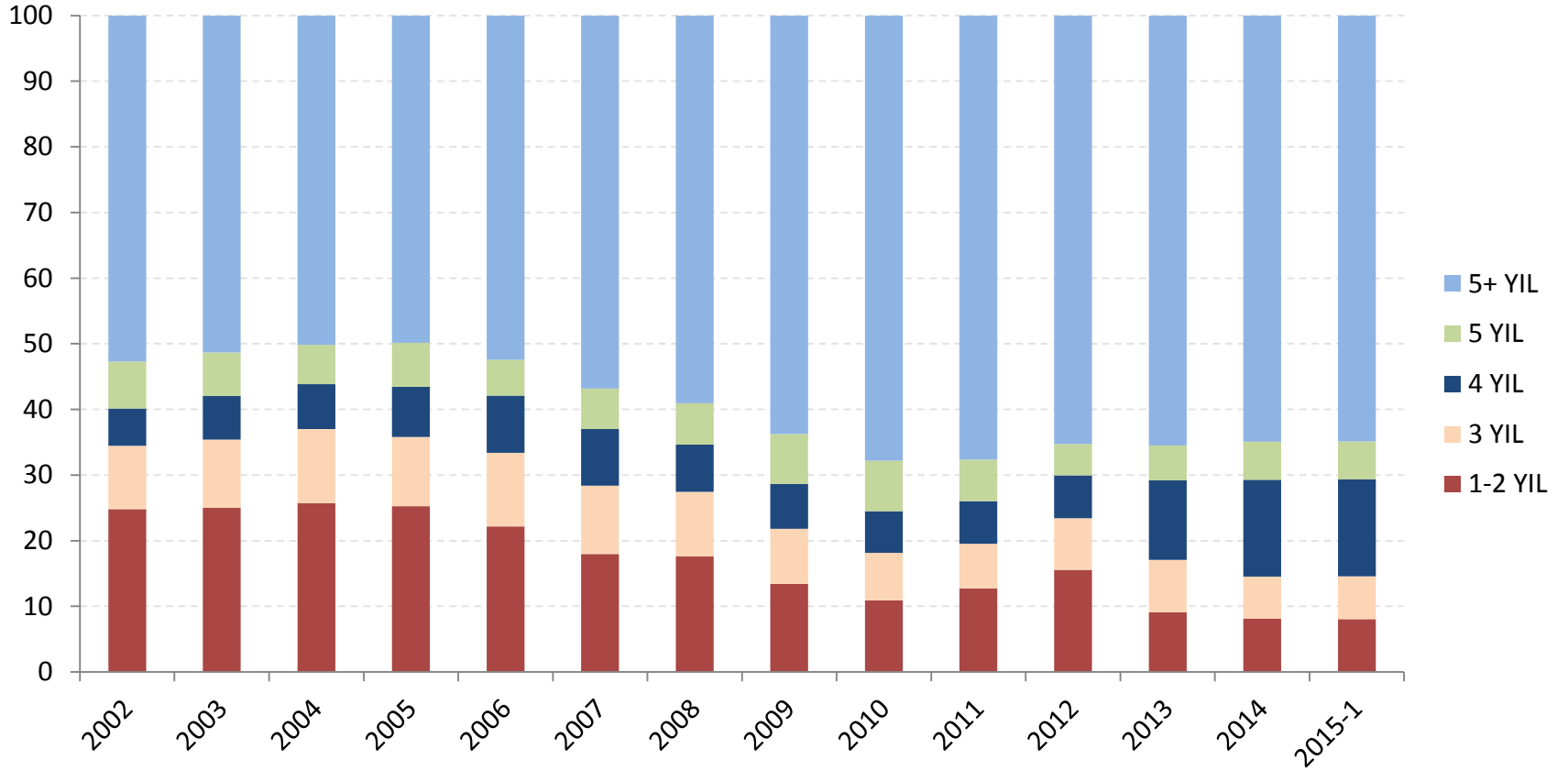
Dış Borçlanmanın Vade Boyutu

- Reel Sektör: Uzun
- Bankacılık Sektörü: Uzayabilir

Araçlar: Zorunlu Karşılıklar

Reel sektörün dış borçlarının vadesi oldukça uzundur.

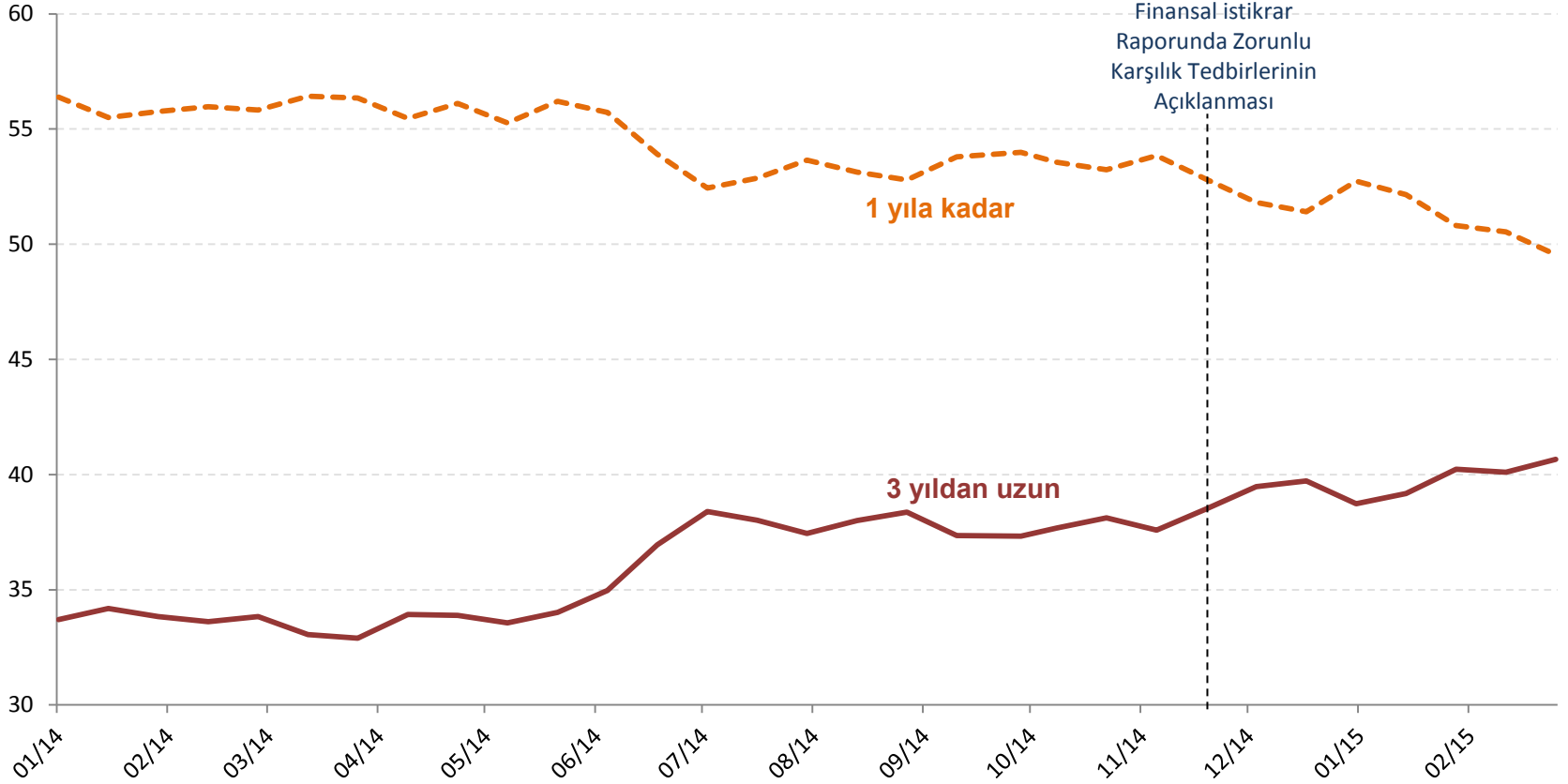
Reel Sektörün Dış Borcunun Vade Dağılımı
(Yüzde Pay)

Kaynak: TCMB.

Mevduat dışı yükümlülükler dair zorunlu karşılık tedbirlerinin açıklandığı dönemden sonra yükümlülüklerin vadesinde uzama eğilimi gözlenmektedir.

Mevduat-Dışı YP Yükümlülüklerin Vade Dağılımı (Yüzde, Cari Kurlarla)

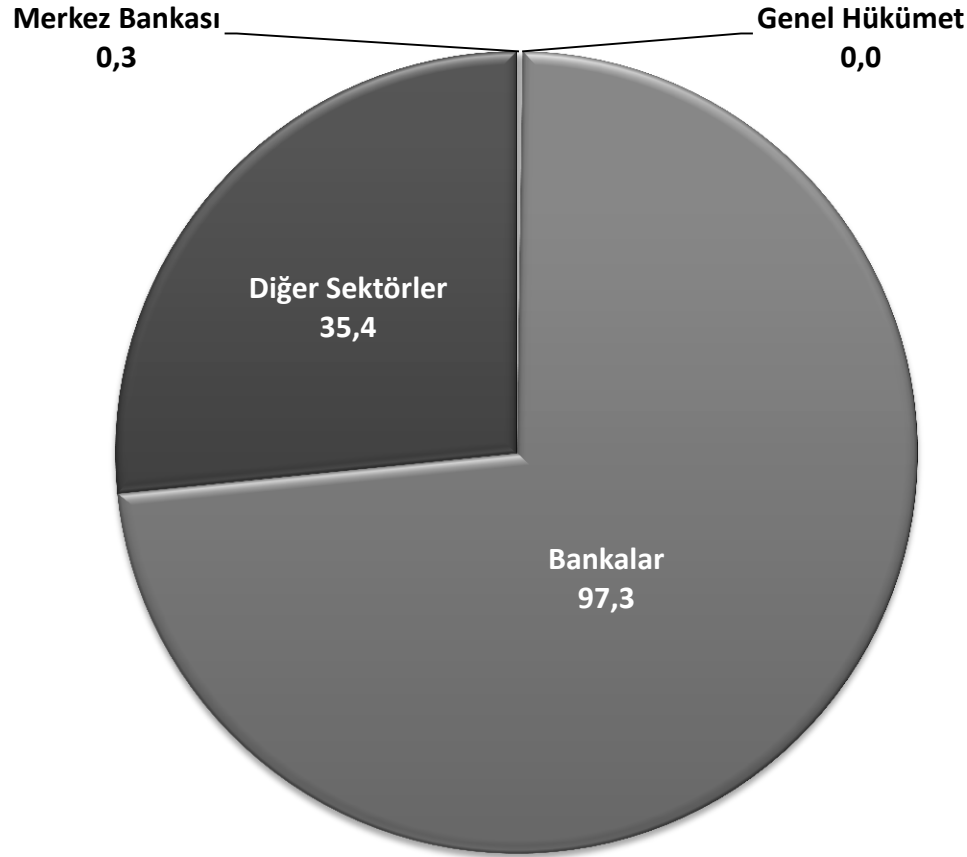

Kaynak: TCMB.

Son Veri: 13 Mart 2015.

Bankalarımızın dış borçlanma vadelerini uzatmaya devam etmeleri istikrarlı büyüme açısından faydalı olacaktır.

Türkiye'nin Kısa Vadeli Dış Borç Stoku* (Milyar ABD doları)

Kaynak: TCMB.

Son Veri: Ocak 2015.

* Orijinal vadeye göre, toplam 133 milyar ABD doları.

Borçlanmanın İstikrar Boyutu

- İç Kaynaklar: Daha İstikrarlı
- Dış Kaynaklar: Daha Oynak

Araçlar: Çekirdek Yükümlülüklerin Desteklenmesi

Rezerv Opsiyonları

Döviz Depo Piyasası

Döviz Alım Satımları

Yakın Dönemde Döviz Likiditesine Dair Alınan Önlemler

- Daha esnek döviz satım ihaleleri
 - Kur oynaklığının azaltılması amaçlanmıştır.

➤ Rezerv Opsiyon Katsayılarında Değişiklik

- Bankacılık sisteminin geçici döviz likiditesi ihtiyacının karşılanması ve
- TL cinsi aracılık maliyetlerinin azaltılması amaçlanmıştır.

Yakın Dönemde Döviz Likiditesine Dair Alınan Önlemler

- Kısa vadeli mevduat dışı yükümlülükler için yabancı para cinsi zorunlu karşılık oranlarının artırılması
 - Çekirdek dışı yükümlülükler için vade uzatımının teşvik edilmesi, çekirdek yükümlülüklerin desteklenmesi ve
 - ROM ayarlamasının döviz rezervi üzerindeki etkisinin telafi edilmesi amaçlanmıştır.

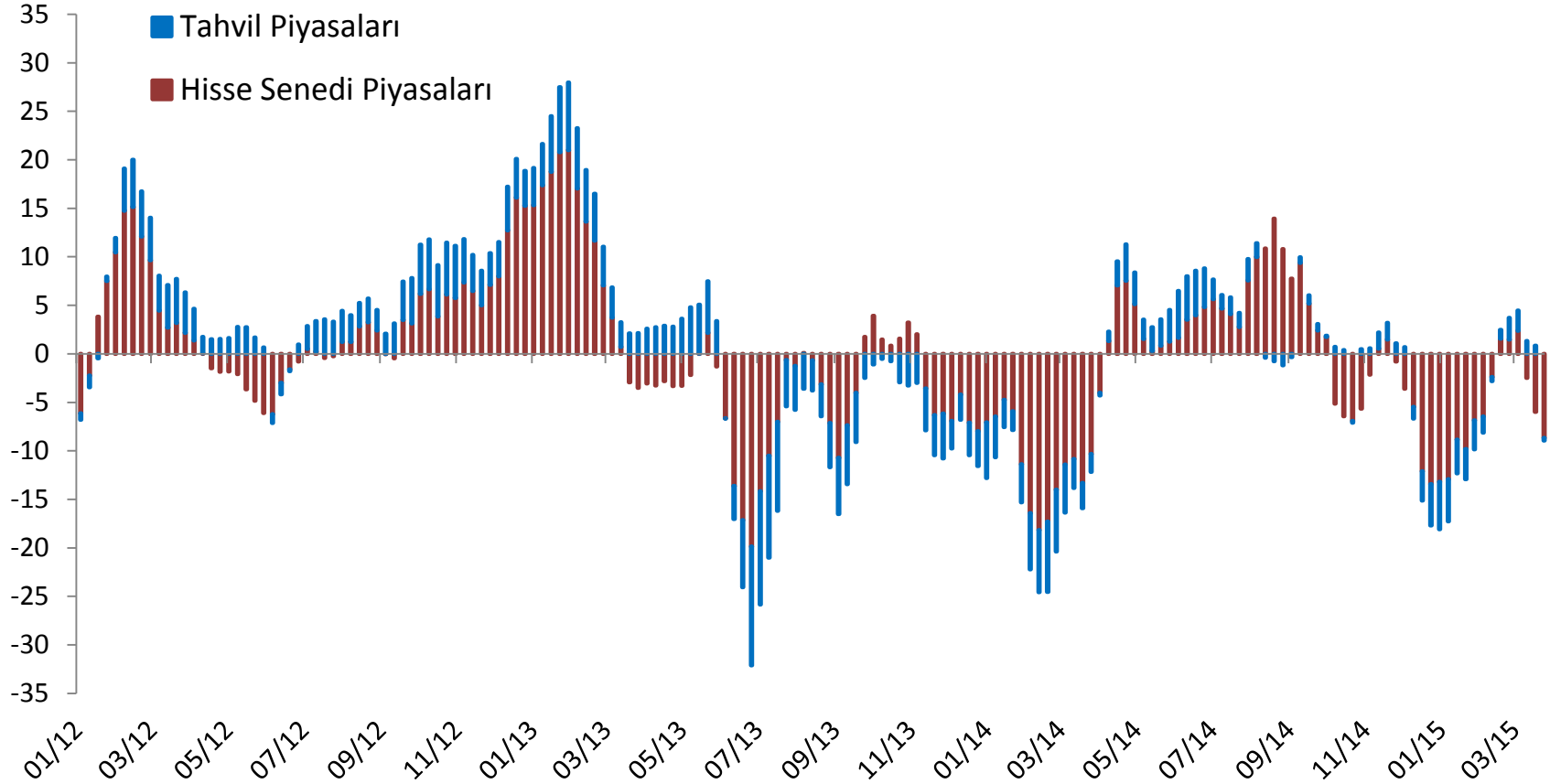
Yakın Dönemde Döviz Likiditesine Dair Alınan Önlemler

- Bankaların TCMB'den alabilecekleri bir hafta vadeli döviz depolarının faiz oranlarının düşürülmesi
 - Küresel faizlerdeki düşüşe uyum sağlanması amaçlanmıştır.

Parasal ve Finansal Koşullar

Gelişmekte olan ülkelere yönelik portföy akımları oynak bir seyir izlemektedir.

Gelişmekte Olan Ülkelere Hisse Senedi ve Tahvil Akımları (Milyar ABD doları, 4 Haftalık Hareketli Toplam)

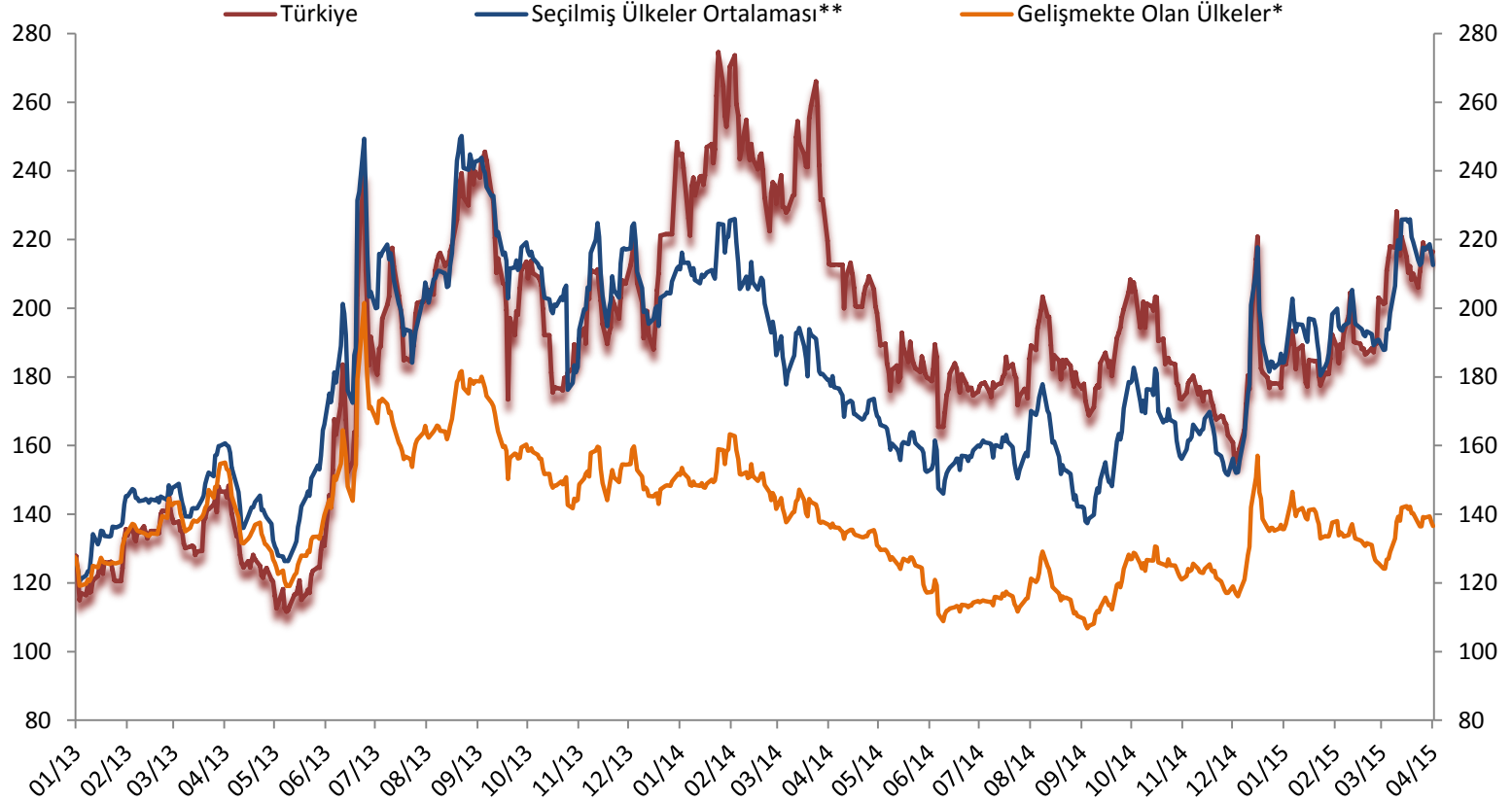

Kaynak: EPFR.

Son Veri: 25 Mart 2015.

Risk primi göstergelerinde benzer şekilde oynaklık gözlenmektedir.

Türkiye ve Gelişmekte Olan Ülkelerin Kredi Temerrüt Swapı (CDS) (5 Yıl Vadeli, Baz Puan)

Kaynak: TCMB, Bloomberg.

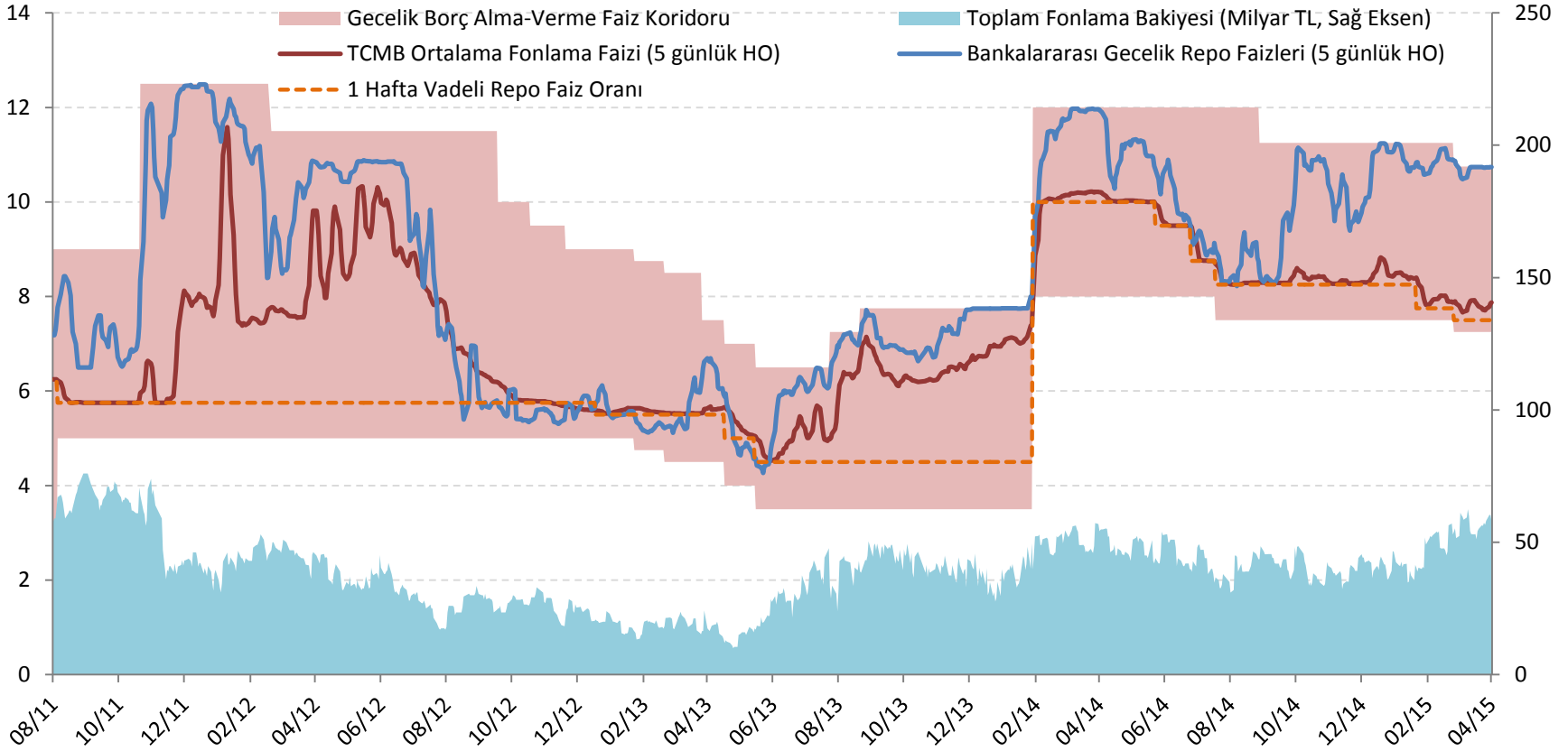
*Gelişmekte Olan Ülkeler arasında Brezilya, Çek C., Endonezya, G. Afrika, Kolombiya, Macaristan, Meksika, Polonya, Romanya ve Şili yer almaktadır.

** Seçilmiş Gelişmekte olan ülkeler ortalaması hesaplanırken Brezilya, Endonezya ve G. Afrika CDS primleri kullanılmıştır.

Son Veri : 02 Nisan 2015.

TCMB son dönemde finansal piyasalardaki belirsizliği ve artan gıda fiyatlarını göz önüne alarak faiz oranlarını değiştirmemiştir.

Faiz Koridoru (Yüzde)

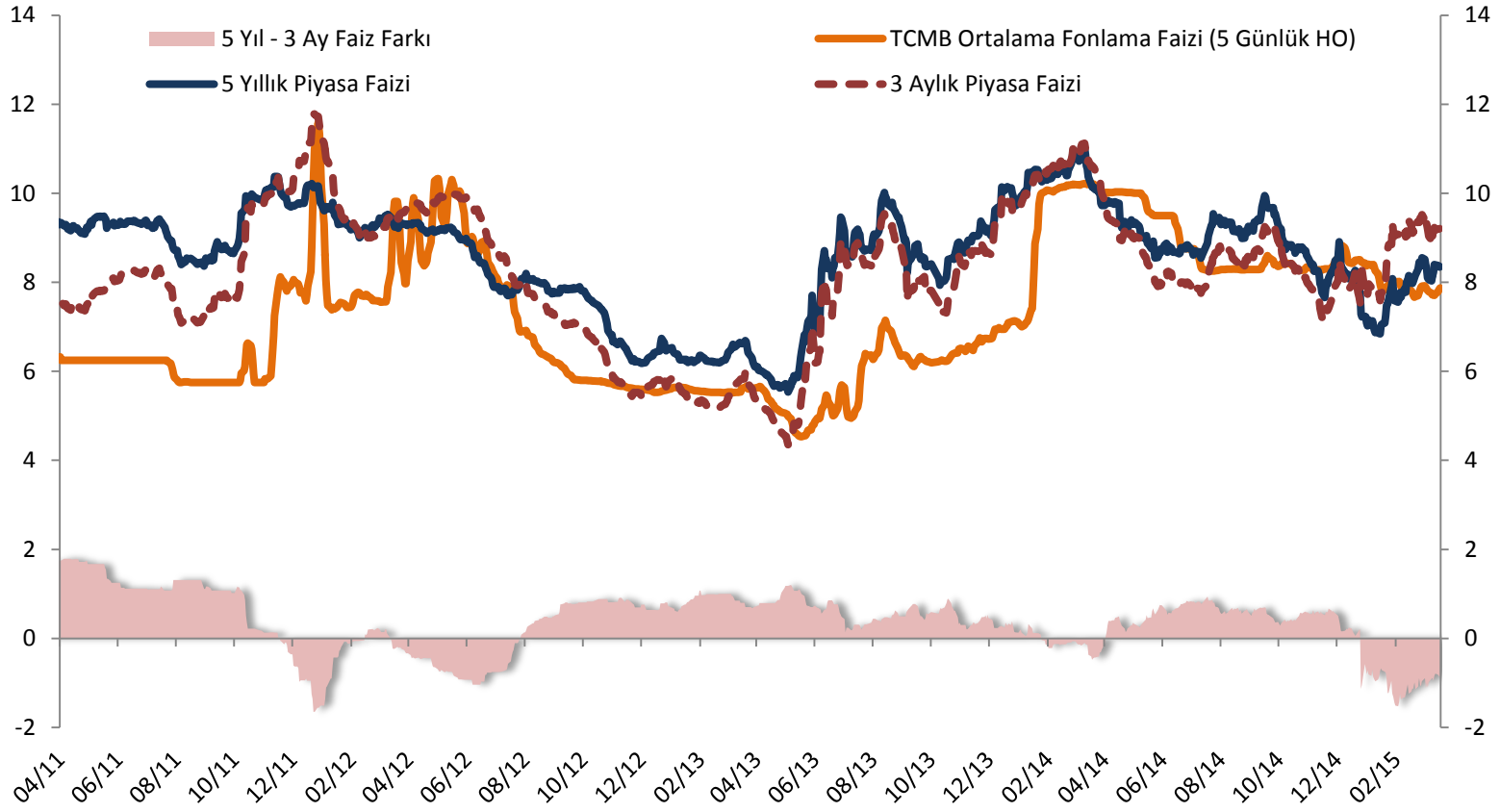

Kaynak: TCMB.

Son Veri: 1 Nisan 2015.

Getiri eğrisinin yataya yakın olması TCMB'nin sıkı likidite politikasını yansıtmaktadır.

Faiz Oranı (Yüzde)

Kaynak: TCMB.

Son Veri: 01 Nisan 2015.

Sıkı para politikası duruşu ve alınan makroihtiyati önlemlerin etkisiyle kredi büyüme hızları makul düzeylerde seyretmektedir.

Toplam Kredi Büyümesi (Yıllık Değişim, Yüzde)

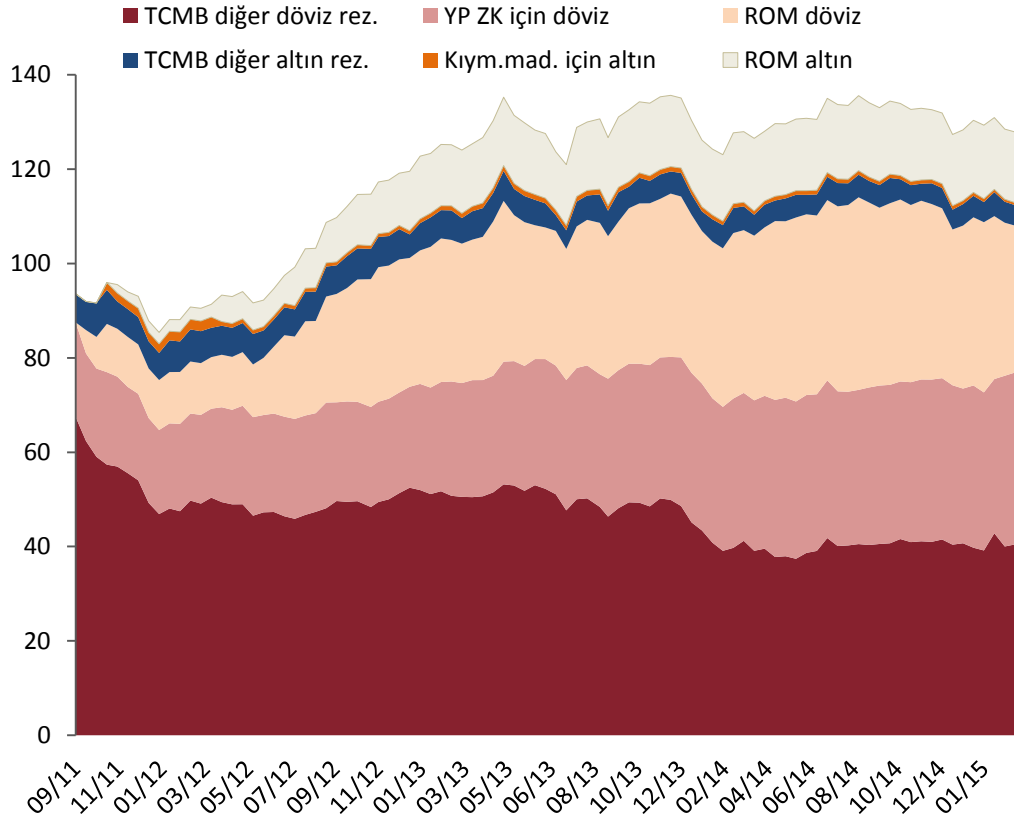
Kaynak: TCMB.

Son Veri: 27 Mart 2015.
Toplam Bankacılık Sektörü (Katılım Bankaları dahil), TGA Hariç
Kur Etkisinden Arındırılmış.

İhracat reeskont kredileri hem döviz rezervlerine hem de ihracata önemli ölçüde katkı sağlamaktadır.

TCMB Rezervleri*

(Milyar ABD Doları)

Milyar ABD doları	Döviz Satışı Net ¹ (-)	İhracat Reeskont Kredileri (+)
2009	-3,41	1,04
2010	-14,87	1,10
2011	7,15	1,92
2012	2,46	8,30
2013	17,61	12,66
2014	14,35	13,0
2015	7,20 ²	15,5 ³

Milyar ABD doları	
ROM Döviz	30,5
Döviz ZK	38,1
TOPLAM	68,6

Kaynak: TCMB.

Son Veri: 27 Mart 2015.

* Toplam 123,4 milyar ABD doları.

¹Kamu enerji şirketlerine yapılan döviz satışlarını da içermektedir.

²Mart 2015 itibarıyla.

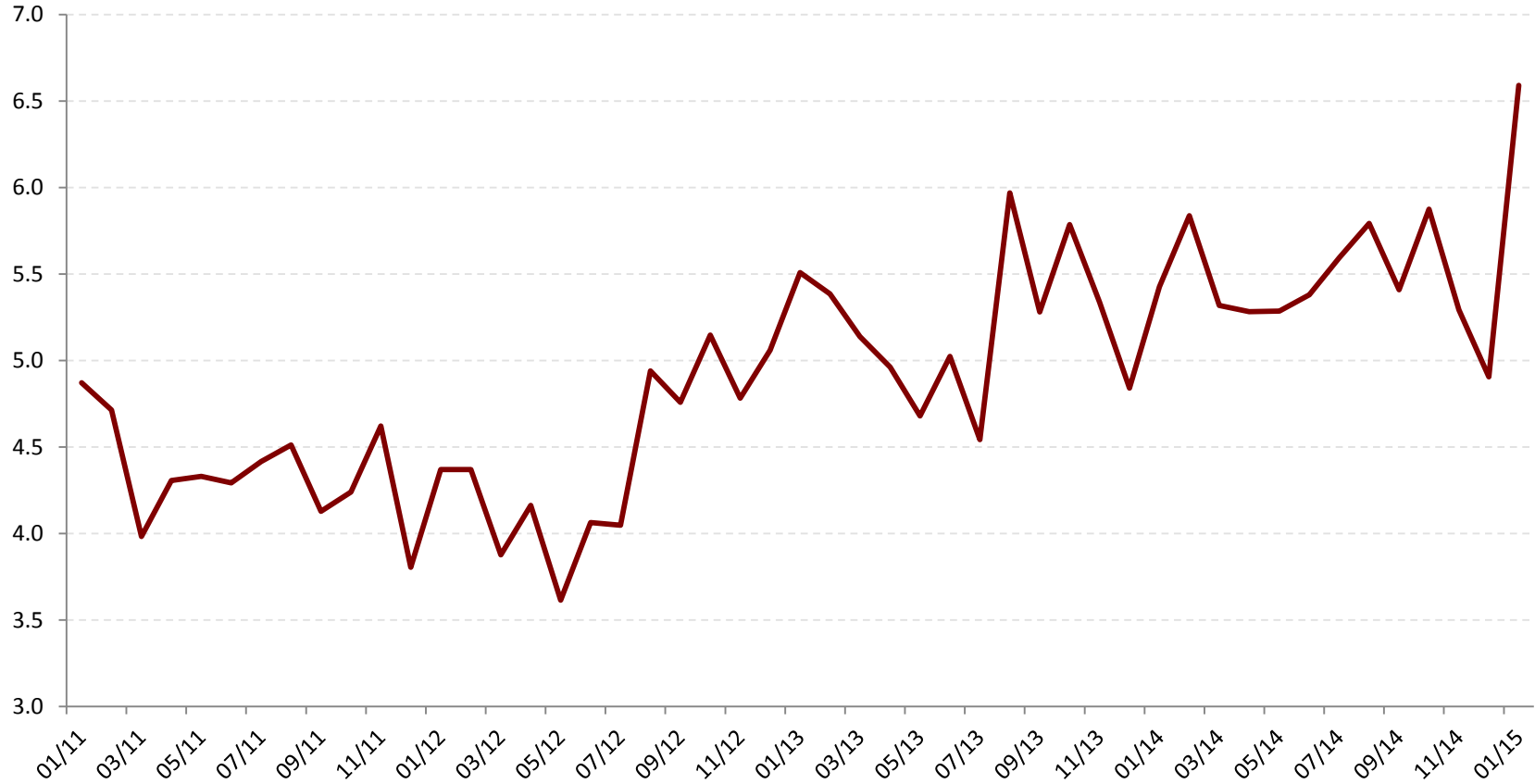
³2015 yıl sonu tahmini.

Rezerv Yeterliliği Göstergeleri

- Rezervlerin İthalatı Karşılama Oranı
- Kapsamlı Göstergeler
- Rezervlerin Kısa Vadeli Borçları Karşılama Oranı

Rezervlerin ithalatı karşılama oranı iyileşmeye devam etmektedir.

Rezervlerin İthalatı Karşılama Oranı (Ay)

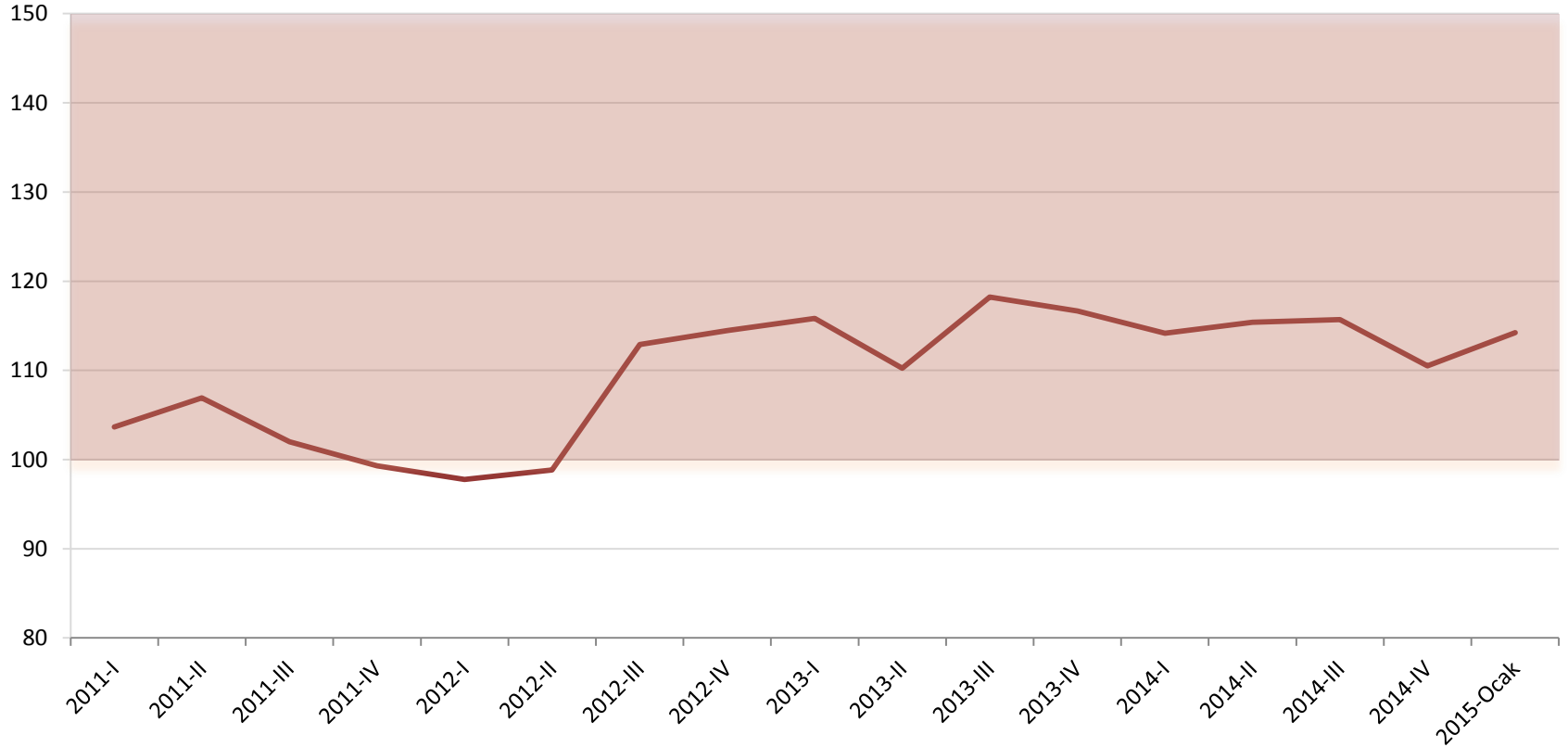

Kaynak: TCMB.

Son Veri: Ocak 2015.

TCMB rezervleri uluslararası ölçütlerin gerektirdiği yeterli koşulları sağlamaktadır.

Rezerv Yeterlilik Göstergesi* (Yüzde)

Kaynak: TCMB.

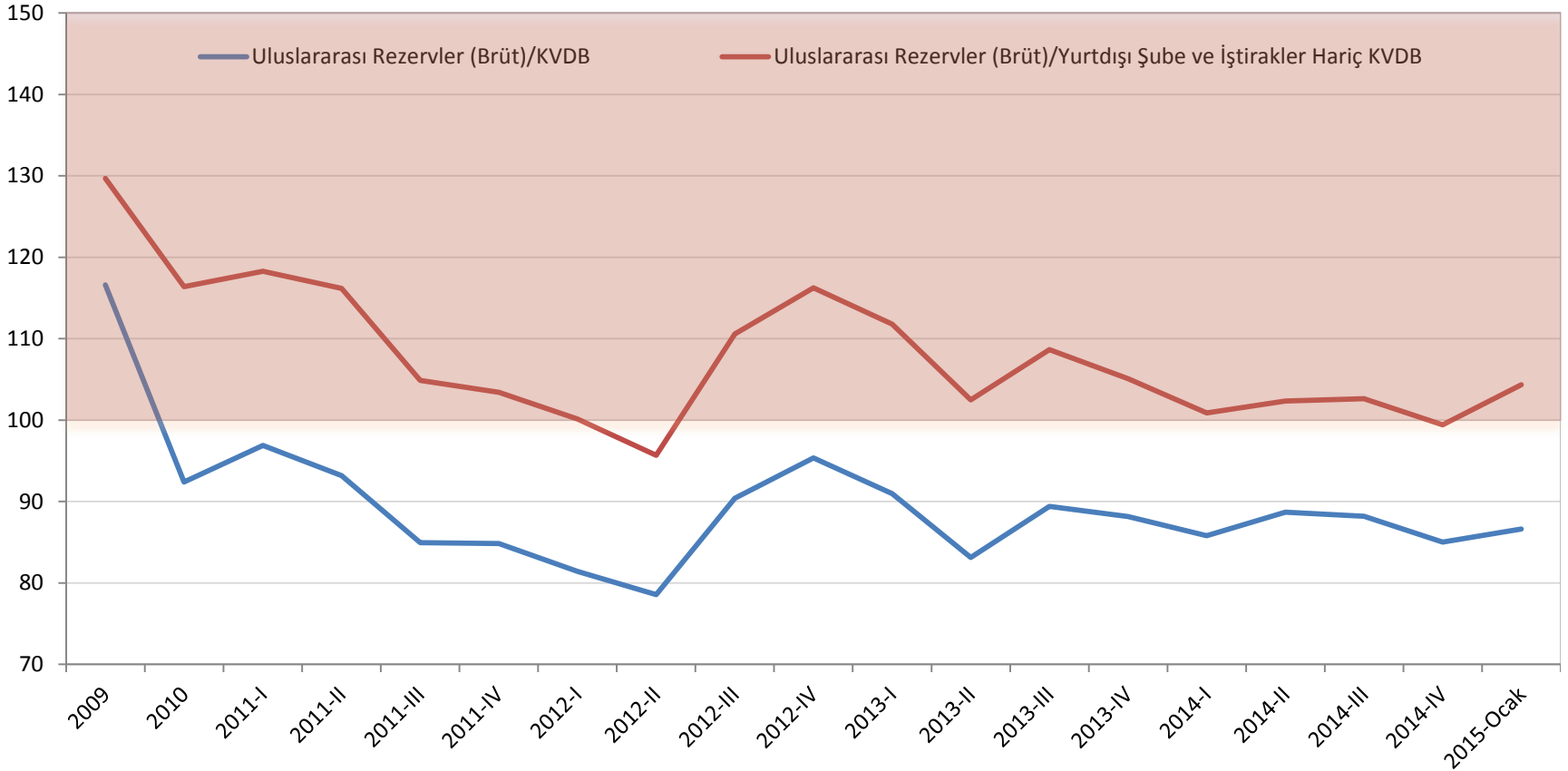
Son Veri: Ocak 2015.

* Rezerv Yeterlilik Göstergesi, 2011 yılında IMF tarafından geliştirilmiş yeni bir ölçüttür.

Konu hakkında daha detaylı bilgi için bakınız: Ödemeler Dengesi Raporu 2012-IV, Kutu 5, sayfa 27.

TCMB rezervleri uluslararası ölçütlerin gerektirdiği yeterli koşulları sağlamaktadır.

Uluslararası Rezervler / Kalan Vadeye Göre Kısa Vadeli Dış Borç Stoku (Yüzde)

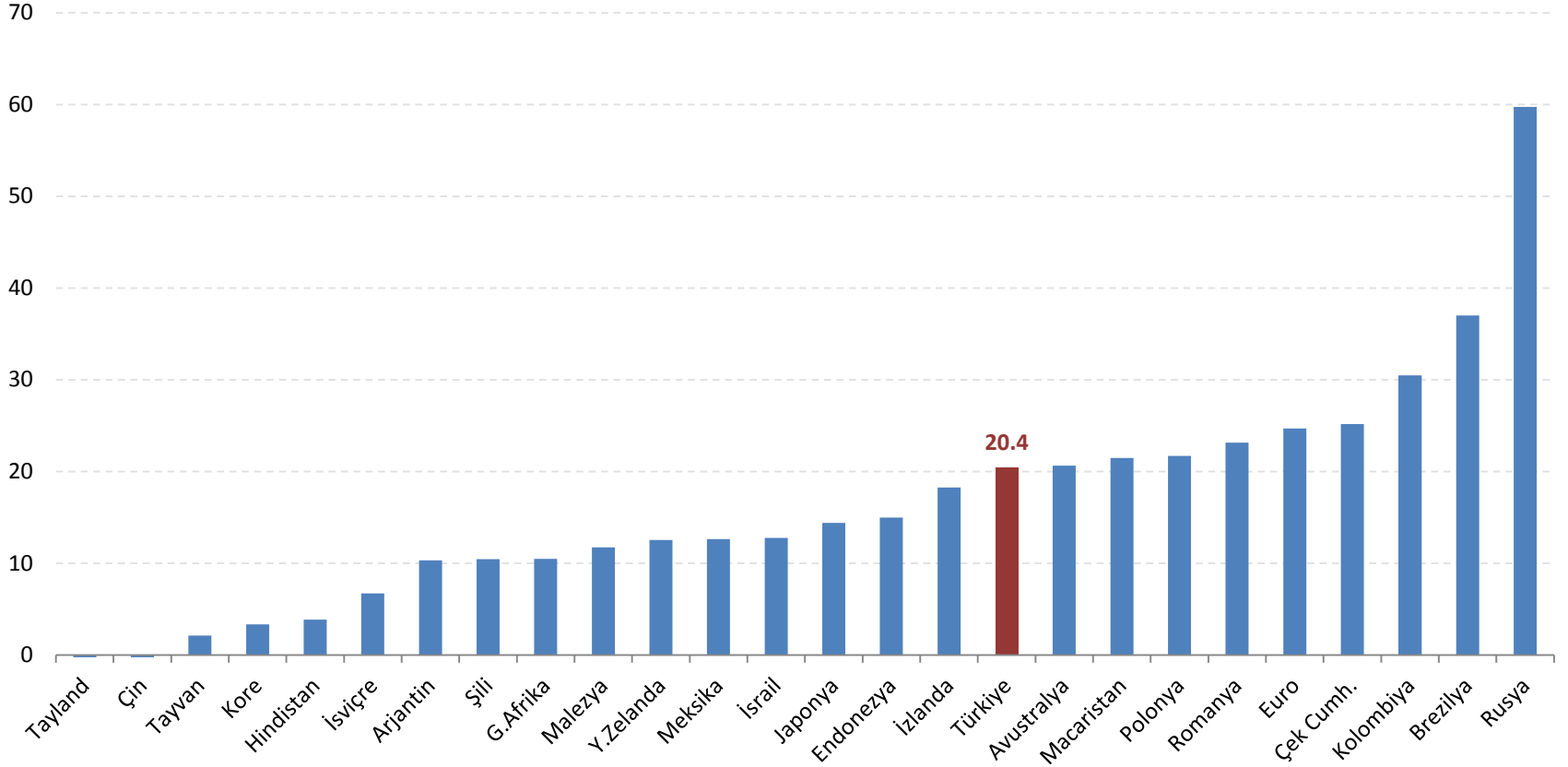

Kaynak: TCMB.

Son Veri: Ocak 2015.

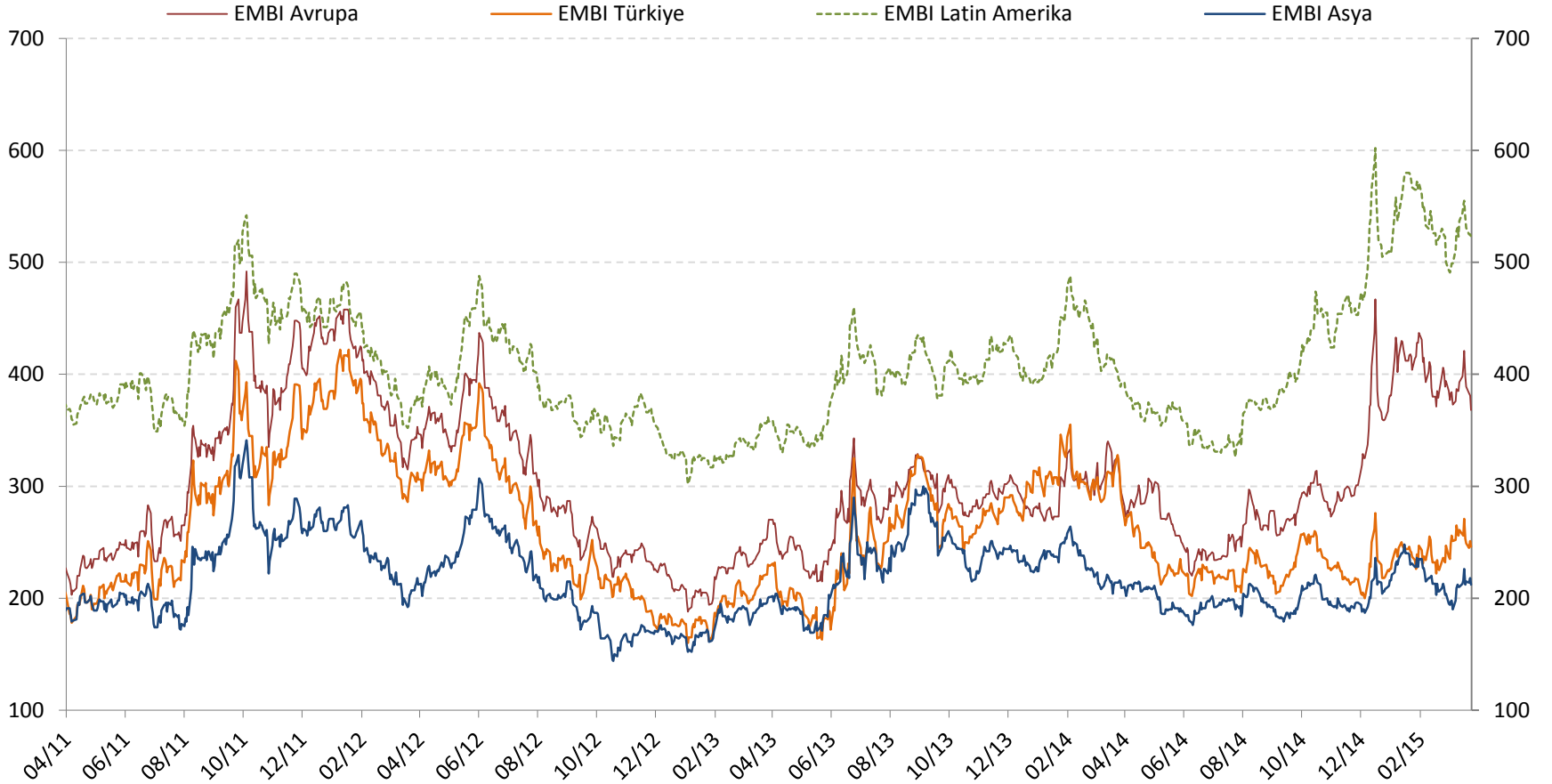
ABD doları son bir yıllık dönemde tüm para birimlerine karşı değişen oranlarda değer kazanmıştır.

ABD Dolarına Karşı Yıllık Değişim (03 Nisan 2014 – 03 Nisan 2015)

Kaynak: Bloomberg, TCMB.

Küresel para politikalarındaki belirsizliklerin artması risk primlerinde ve ...

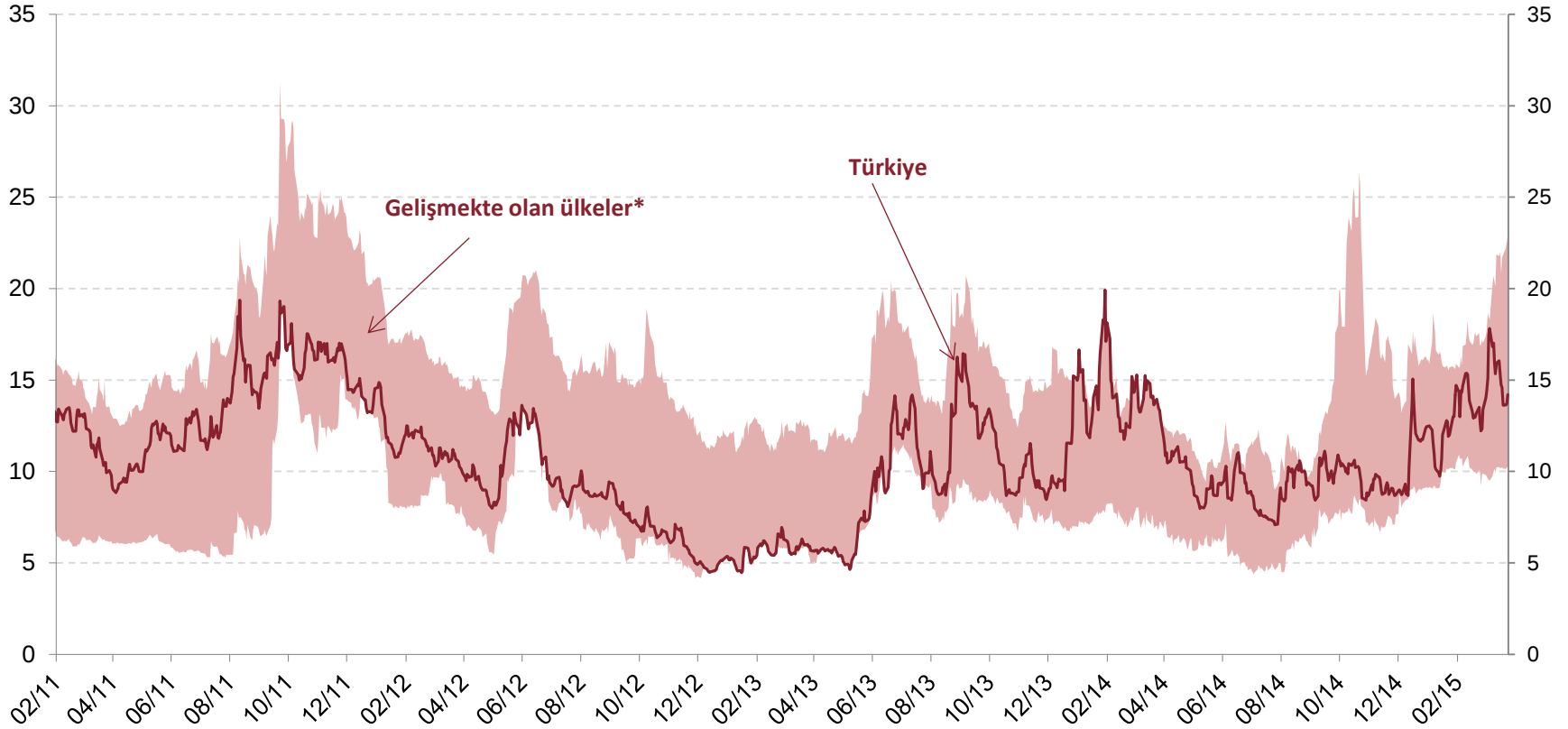

Kaynak: Bloomberg.

Son Veri: 25 Mart 2015.

...kur oynaklarında artışlara neden olmuştur.

Gelişmekte Olan Ülkelerde Kur Oynaklığı (1 ay vade)

Kaynak: Bloomberg.

*Gelişmekte olan ülkeler arasında Brezilya, Çek Cumhuriyeti, Endonezya, G. Afrika, Kolombiya, Meksika, Polonya,, Romanya ve Şili yer almaktadır.

Son Veri: 25 Mart 2015.

Risk primlerindeki artış farklı vadelerdeki DİBS getirilerine yansımıştır.

DİBS Getirileri (Yüzde)

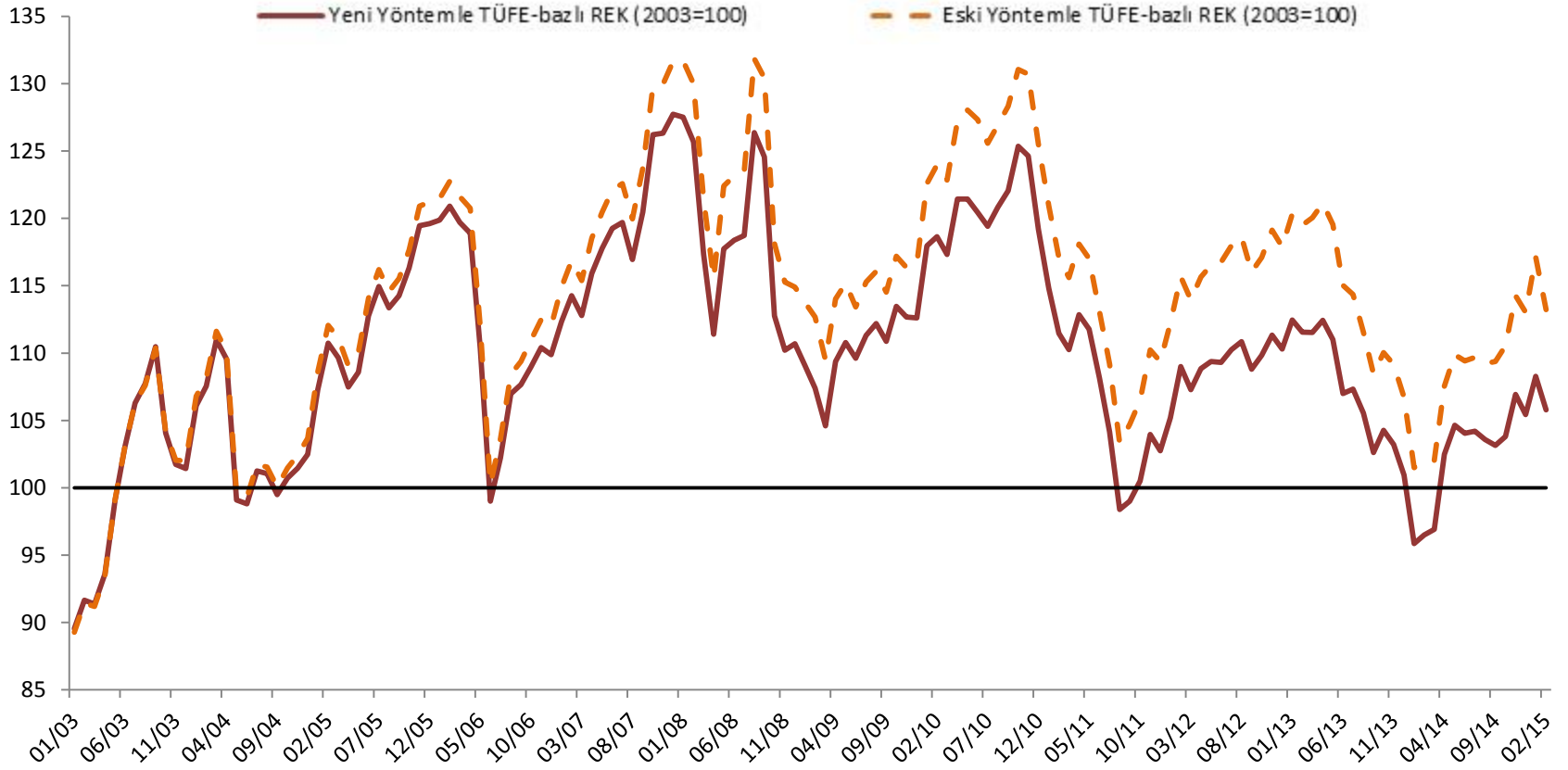

Kaynak: Bloomberg.

Son Veri: 25 Mart 2015.

Ülke kapsamı genişletilmiş ve zincirleme ağırlık metodu kullanılarak hesaplanan yeni Reel Efektif Kur Endeksi bugünden itibaren yayımlanmaya başlayacaktır.

Eski ve Yeni Yöntemle Hesaplanmış Reel Efektif Döviz Kuru

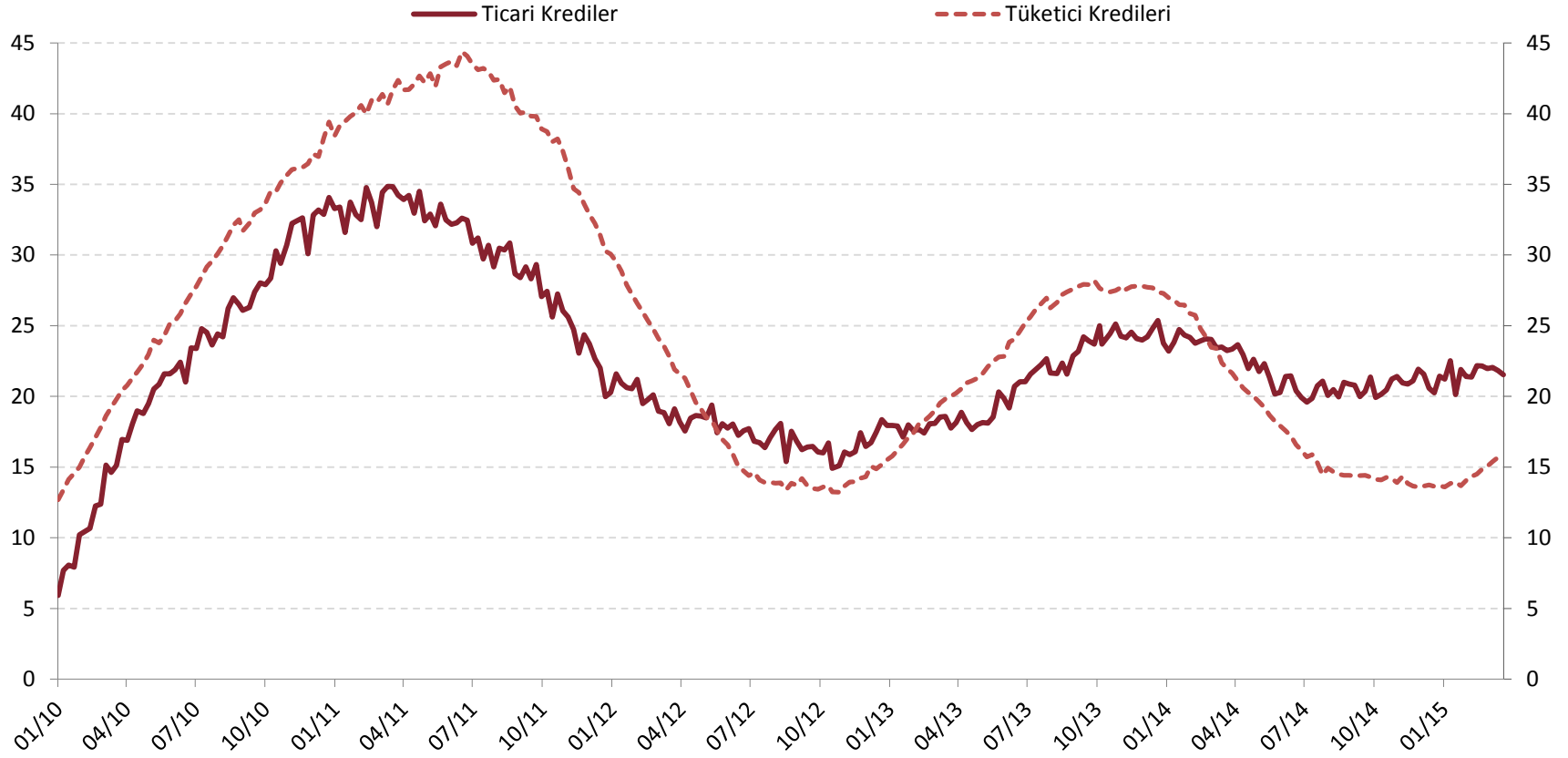
Kaynak: TCMB.

Son Veri: Şubat 2015.

Bankacılık Sektörü Gelişmeleri

Tüketici kredileri ticari kredilere göre daha yavaş büyümekte ve bu gelişme dengelenme sürecine ve finansal istikrara katkı yapmaktadır.

Ticari ve Tüketici Kredileri (Yıllık Büyüme, Yüzde)

Kaynak: TCMB.

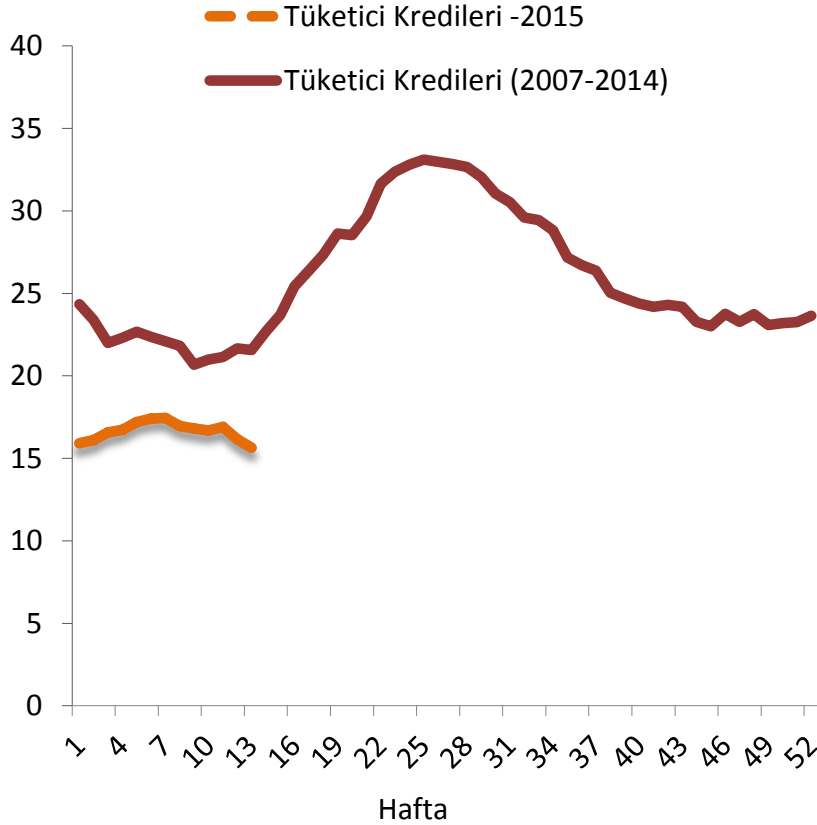
*Toplam bankacılık sektörü (Katılım bankaları dahil)

TGA Hariç

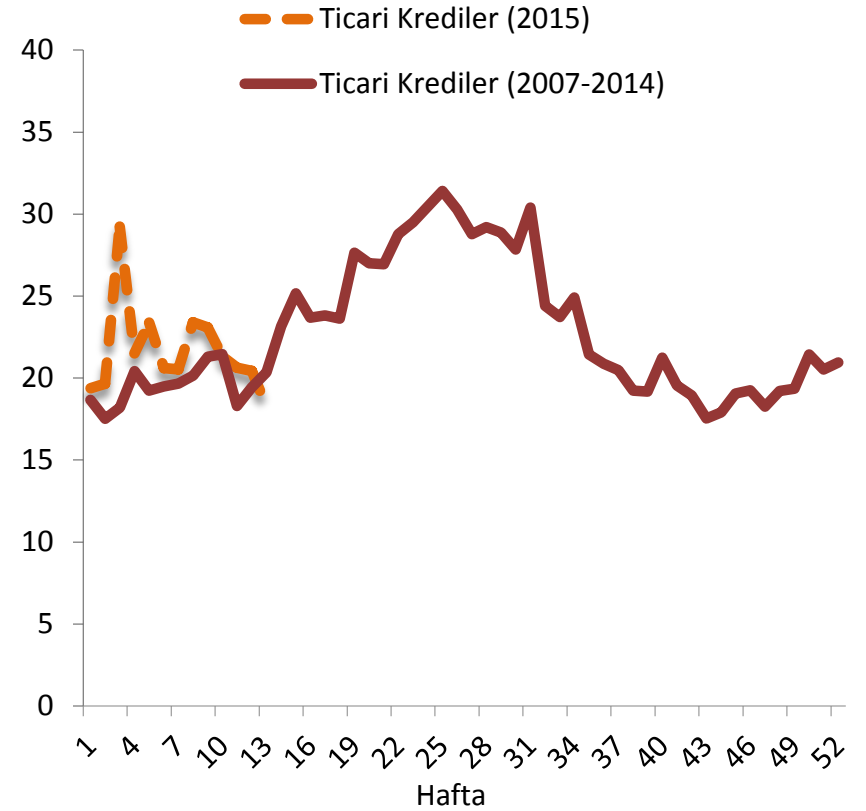
Son Veri: 27 Mart 2015.

Ticari krediler geçmiş yıllar ortalamalarıyla uyumlu büyürken tüketici kredilerinin büyüme hızı geçtiğimiz yıllara kıyasla daha yavaş seyretmektedir.

Tüketici Kredi Büyümesi (13 Haftalık HO, Yıllıklandırılmış, Yüzde)

Ticari Kredi Büyümesi* (13 Haftalık HO, Yıllıklandırılmış, Kur Etkisinden Arındırılmış, Yüzde)

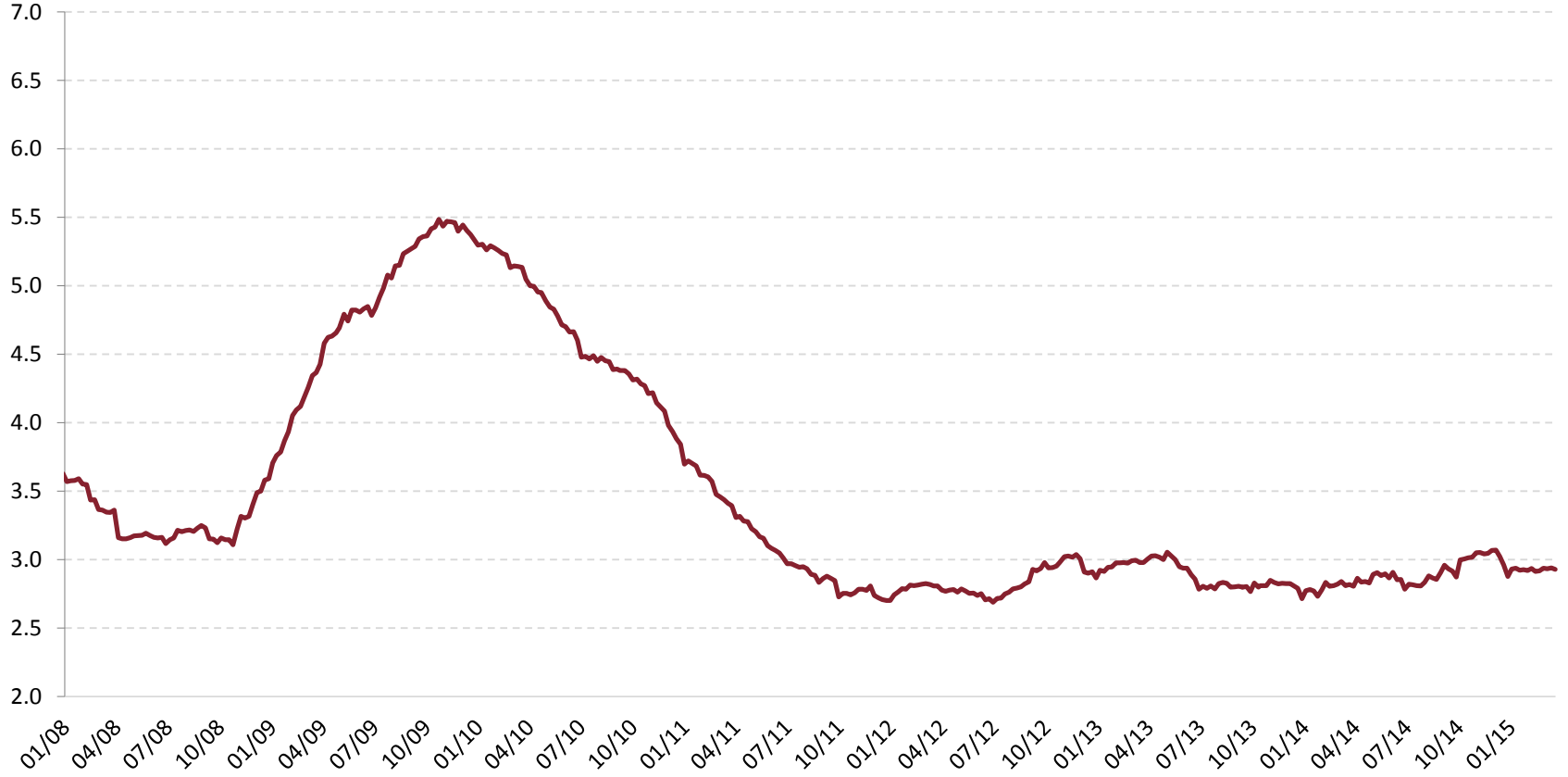

Kaynak: TCMB.

Son Veri: 27 Mart 2015.
Toplam Bankacılık Sektörü (Katılım Bankaları dahil), TGA Hariç.
* Kur Etkisinden Arındırılmıştır.

Toplam kredilerin TGA oranı ve...

Tahsili Gecikmiş Alacaklar (Yüzde)

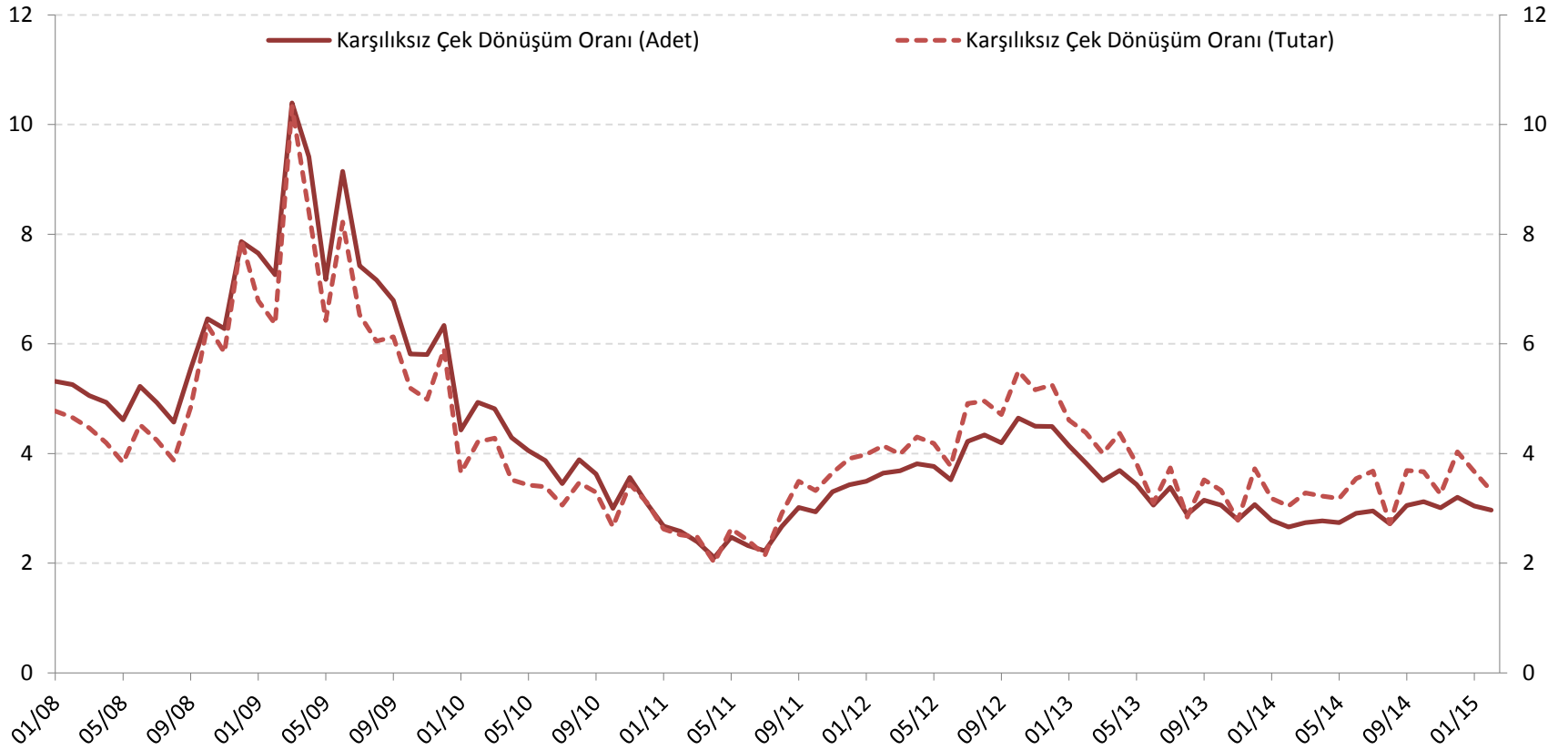

Kaynak: TCMB.

Son Veri: 20 Mart 2015.

...karşılıksız çek oranları yatay bir seyir izlemektedir.

Karşılıksız Çekler (Yüzde)

Kaynak: TCMB.

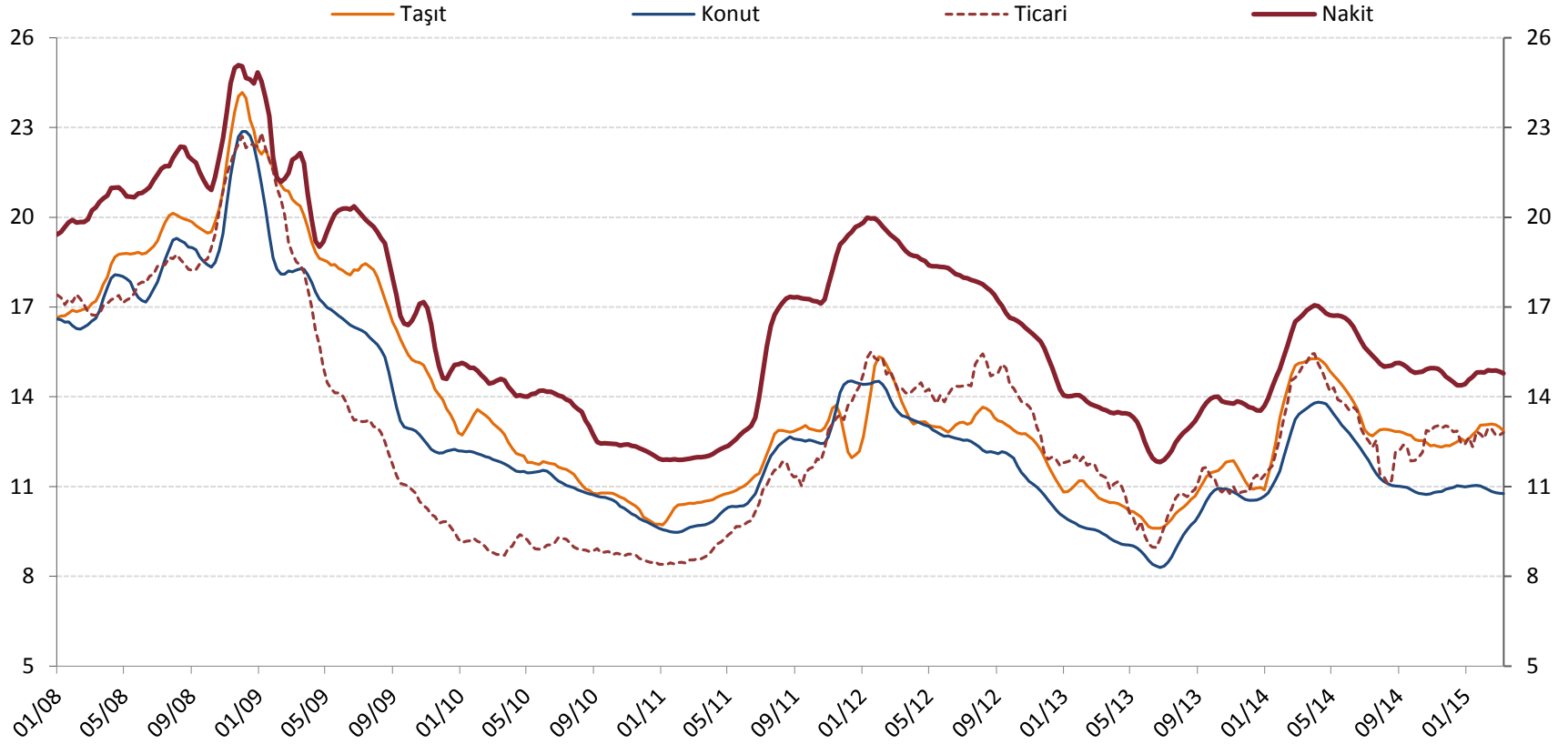
*Karşılıksız çek dönüşüm oranları, takas odalarına ibraz edilen ve karşılıksız kalan çek adet ve tutarının toplam takasa ibraz edilen çek adet ve tutarı içindeki oranıdır.

Son Veri: Şubat 2015.

Kredi faiz oranları yatay bir seyir izlemektedir.

Kredi Faiz Oranları

(Akım Veriler, Yıllık Faizler, Yüzde, 4 Haftalık Hareketli Ortalama)

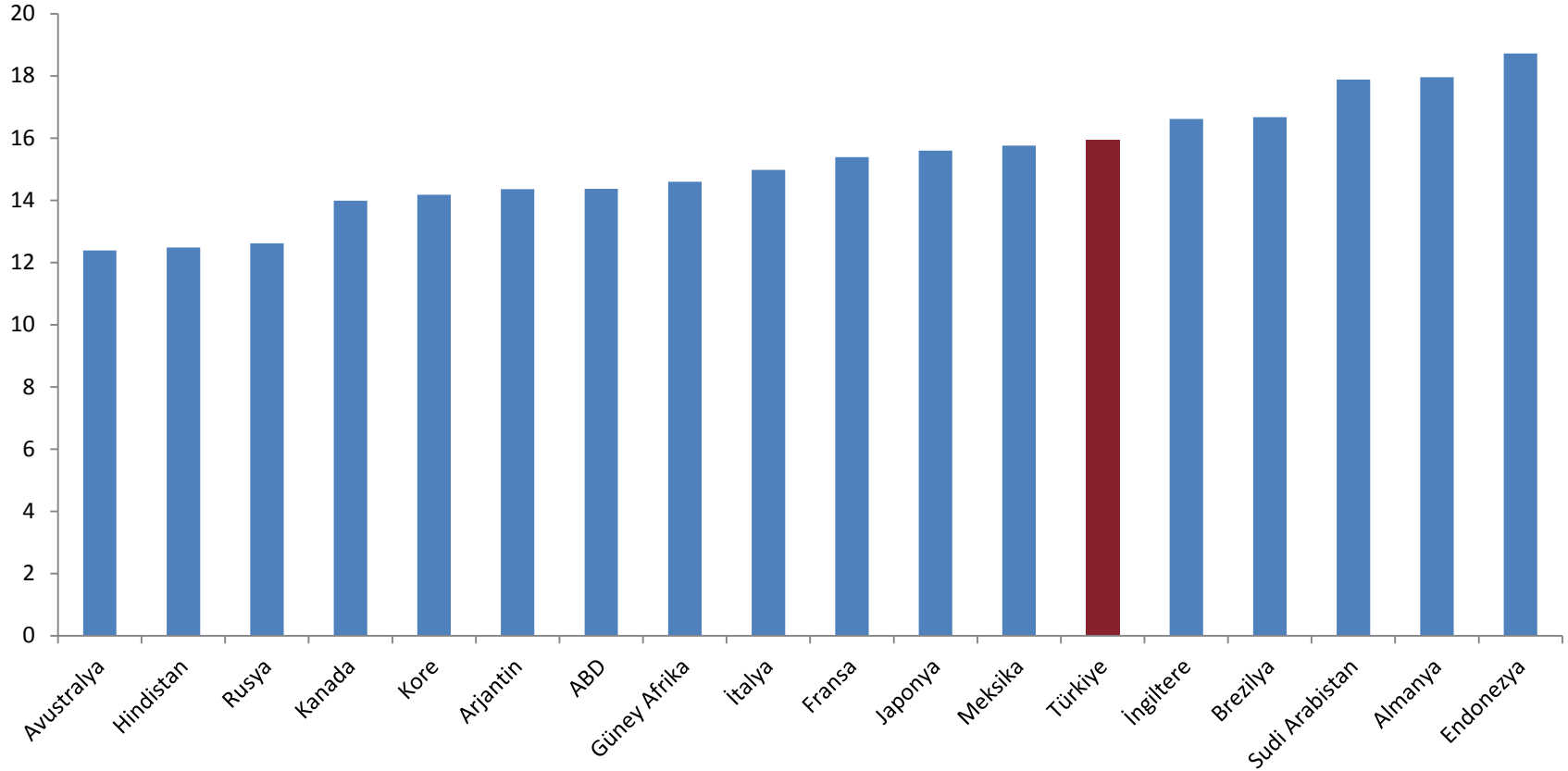

Kaynak: TCMB.

Son Veri: 13 Mart 2015.

Bankacılık sektörümüzün sermaye yeterlilik göstergeleri oldukça yüksek seviyelerdedir.

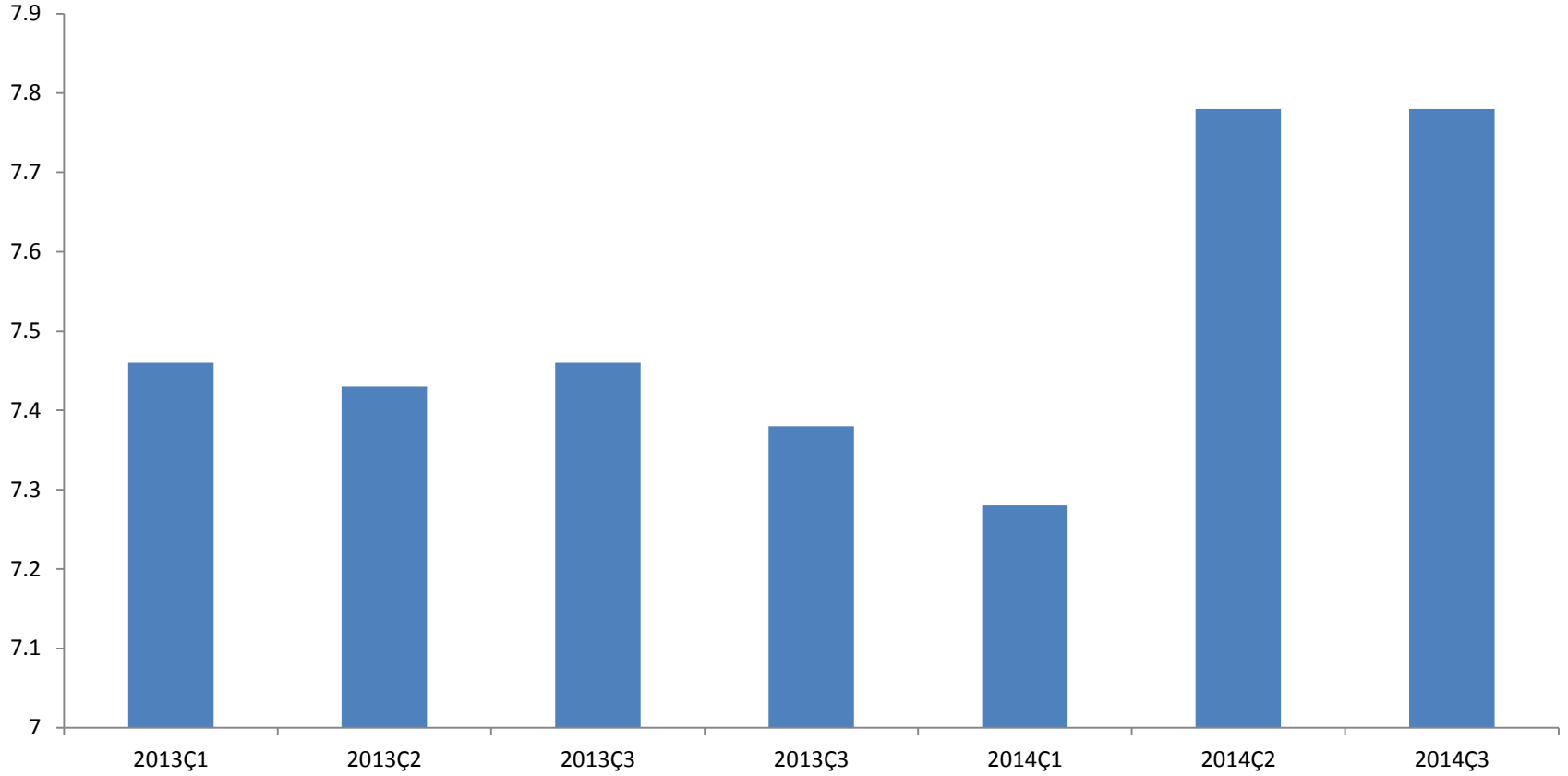
G20 Ülkelerinde Sermaye Yeterlilik Oranları (Yüzde)

Kaynak: IMF

Türkiye’de kaldıraç oranları alınan tedbirler neticesinde kayda değer bir iyileşme sergilemiştir.

Ana Sermaye/ Toplam Yükümlülük (Risk) Tutarı (Yüzde)

Kaynak: TCMB

Özet: Makroekonomik Görünüm ve Para Politikası

- Uygulanan temkinli para ve maliye politikaları ile alınan makroihtiyati önlemler enflasyonu, özellikle çekirdek enflasyon göstergelerini olumlu yönde etkilemektedir.
- Küresel piyasalardaki belirsizlikler ve gıda fiyatlarındaki artışlar para politikasındaki temkinli yaklaşımın sürdürülmesini gerektirmektedir.
- Gıda Komitesi'nin alınmasını önereceği önlemler gıda enflasyonunun düşürülmesine ilave katkı sağlayacaktır.

Özet: Makroekonomik Görünüm ve Para Politikası

- Dış ticaret hadlerindeki olumlu gelişmeler ve tüketici kredilerinin ılımlı seyri cari dengedeki iyileşmeyi desteklemektedir. Dış talep zayıf seyrini korurken iç talep büyümeye ılımlı düzeyde katkı vermektedir.
- Bankalarımızın dış borçlanma vadelerini uzatmaya devam etmeleri istikrarlı büyüme açısından faydalı olacaktır.

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI**

Türkiye Bankalar Birliği Sunumu

Erdem Başçı
Başkan

06 Nisan 2015
Ankara